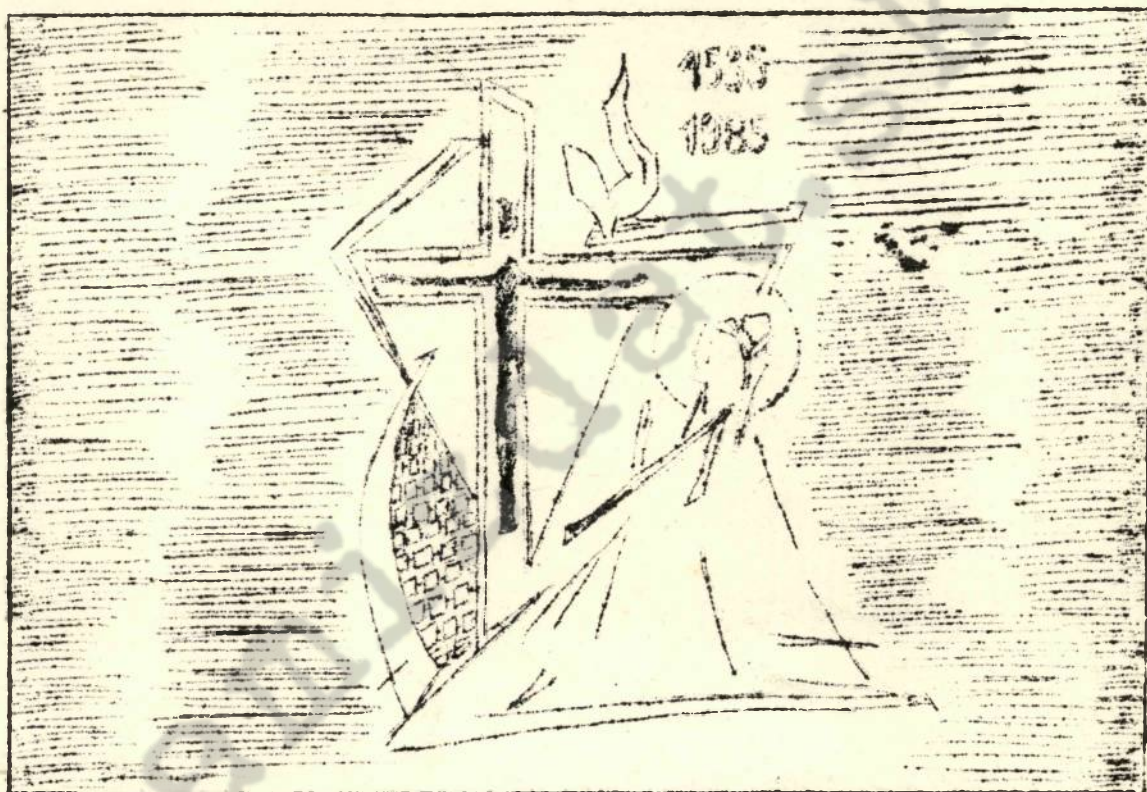

VÝBER

Č. 8/1985

450 ROKOV OD ZALOŽENIA RÁDU SV. URŠULE

Jean Claude Sagne, O.P.
Zasvätený celibát a spojenie s Bohom
Mons. Štefan V. ablec
Príhovor k rehoľným sestrám, I., II.

Príloha :

Ján Pavol II.

Apoštol'ská exhortácia Redemptionis Donum - Dar vykúpenia
rehoľníkom a rehoľným sestrám o ich zasvätení vo svetle
tajomstva Vykúpenia.

450 rokov od založenia duchovnej rodiny svätej Angely Merici,
r á d u s v ä t e j U r š u l y - U r š u l í n o k .

"Milovaní, buďte rozumní, bedľite a modlite sa. A naďovšetko sa navzájom vrúčne milujte... Keď niekto hovorí, tak len Božie slovo; keď niekto posluguje, tak z moci, ktorú mu dal Boh, aby bol vo všetkom oslávený Boh skrze Ježiša Krista." /1 Pt 4, 7-11/.

Toto čítanie nám predkladá povzbudenie, ktoré dal svätý Peter prvým kresťanom vo svojom liste. Znie tak, akoby sme ho vyčítali z reholných pravidiel. Svätý Peter tu nemyslel na reholný život, ale vo všeobecnosti na svätý život kresťanov ako nasledovníkov Krista.

Reholný život má za cieľ byť cestou k svätosti. Zakladatelia rehól - ako hovorí svetoznámy teológ Hans Urs von Baltazár, jeden z koncilových teológov - sú veľkími osobnosťami nie pre svoju prirodzenú genialitu, ale pre svoju zvláštnu svätosť. Táto svätosť v kvalifikovanom zmysle je v tom, že prijali nadprirodzené kresťanské poslanie. Táto kvalifikovaná, povedali by sme uschopňujúca svätosť je poverením, úlohou, úradom v Cirkvi. Nikto sa nestane svätým len sám pre seba. Každý má splniť úlohu v spoločenstve svätých, ktorá mu bola pridelená. Svätosť - to je viac, ako len dobrý príklad. Svätosť je prameň a roznožovanie božského života v Cirkvi a v ľudstve.

Zakladatelia rehól dostali od Boha celkom vynikajúce poslanie, aby boli prameňmi, z ktorých prúdila nečísľateľne tisíce nových svätých, niektorých kanonizovaných, ale väčšinou skrytých, ako bol Kristus tridsať rokov skrytý.

Impulz, ktorý zakladatelia a zakladateľky rehól dostali od Boha a vniesli ho medzi ľudí, bol takou formujúcou silou, že cez celé stáročia vtláčať pečať podobnosti "charizma" do duše a celého charakteru ich duchovných synov a dcér a všetkých napínať svojim špeciálnym poslaním v Cirkvi.

Každá rehoľa vytvára zvláštne rysy v tvári Cirkvi, zvláštne charakteristiky jej svätosti. Zrušte rehole - a Cirkev stratí svoju tvár! Najväčší dôkaz toho vidíme v protestantizme. Ako sa stratili rehole z protestantských cirkví, tak zmizla z ich života aj snaha po dokonalosti.

Svätá A n g e l a M E R I C I, ktorú musíme zaradiť medzi veľké zakladateľky, priniesla celkom nové prvky reholného života. Ani rozhodujúci cirkevní činitelia nepochopili jej charizma. Povedali by sme, že prišla prískoro na svoju dobu, keď začala celkom nový spôsob apoštolátu. Ona pochopila, že úpadok mravov i kresťanského zmýšľania, ktorý zavinil renesančný rozpustilý život, treba liečiť apoštolskou prácou od osoby k osobe, poučať, oduševňovať, organizovať novú kresťanskú prax. Jej skupinové, takmer vojenské zriadenie, ktoré dala svojim spoločníckam, bolo zamierené na zachránenie ohrozenej ženskej mládeže a na prevenciu p r o t i m r a v n e j s k a z e . Bola to moderná myšlienka, o ktorú sa pokúšali po nej mnohí zakladatelia a zakladateľky rehól, až konečne po 300 rokov sa ju podarilo uviesť do života svätému don Boskovi.

Cirkevní predstavitelia v Angelinej dobe nechápali situáciu. A vždy také snahy vnútili do formy školskej rehole, ktoré mali vychovávať poriadné detičky zo sporiadaných popredných rodín - a o tie ostatné sa nikto nestaral. Ešte aj jezuiti, ktorí sa stali najväčšou školskou rehoľou, podľahli a skostnateli v tejto forme.

Až koncom 60-tich rokov tohto storočia Generál P. Arupe ostro zasiahol: v hlavnom meste Mexika naraz zrušil najväčšie kolégium so slovami "nemôžeme mrhať svoje sily na to, aby sme vychovávali bohatých synkov, keď väčšina ľudu zostáva sociálne a nábožensky zanedbaná!"

Svätá Angela mohla svoju charizmu len čiastočne uplatniť. Rehoľa, vtesnaná do pápežskej klauzúry a do škôl, musela vo forme školského vzdelania vychovávať vybranú mládež. O nejakej prevencii, ktorú svätá Angela pôvodne so svojimi okresnými skupinami prevádzala v najutisnutejších a najohrozenejších pomeroch, u školskej zatvorenej rehole už nemohlo byť ani reči. Keď blahej pamäti pápež Ján XXIII. otvoril koncil, povedal, že otvoril okno, aby Cirkev načerpala čerstvého vzduchu.

A bol to naozaj čerstvý vzduch aj pre rehoľu svätej Angely, pre jej originálneho ducha, s ktorým ju Boh poslal vnášať evanjelium a s ním svätosť v oveľa širšom priestore ako boli školské triedy. Keď je jej poslaním ako zakladateľky rehole prinášať svätosť Cirkvi, tak jej charizma sa musí dnes tým viac a tým osobnejšie presadiť nielen v horlivosti jej dcér, ale musí sa to ukázať i v apoštoláte. I tam musí zavanúť ten čerstvý vzduch horlivosti a svätosti. Tak, ako to robila svätá Angela!

Avšak nerobme si do budúcnosti žiadne ilúzie, že budeme mať kláštorné školy. Naše pole apoštolátu bude sa zdať najviac podobáť metódam a začiatkom svätej Angely. Aj na západe prichádzajú na túto cestu.

Príknime sa užšie k svätej Angele a hľadme sa jej čo najviac pripodobniť. Ona je pre nás celkom moderným vzorom i v duchovnom živote i v apoštoláte. Prosme ju, aby nám vyprosila, že by sme si čo najviac osvojili jej charizmu!

- o -

Z a k l a d a t e ľ k a r á d u ,

svätá Angela Merici /1474 - 1540/ bola duša uchvátená Pánom, ktorého hľadá a s ktorým sa stretáva všade - v dlhých hodinách modlitby a na každom mieste kde tuší, že má splniť nejakú úlohu, v každej osobe s ktorou sa stretá, v každej situácii vykonanej podľa potrieb a okolností. Angela ustavične koná pod vplyvom tej oslobodzujúcej a zjeďnocujúcej lásky, ktorá jediným vzletom ju spája s Bohom a s ľudmi, jej bratmi.

Vyrástla v rybárskom mestečku Desenzano pri jazere Garda, v severnom Taliansku. Otec bol roľníkom. Tu zažila pekné detstvo, kde sa deti a ostatní členovia domu každý deň schádzajú na duchovné čítanie a modlitbu. Ďalšiu peknú mladosť prežila u svojho strýka v Saló, kde našla útulok po smrti svojich rodičov. Tu vstúpila do tretieho rádu svätého Františka, aby sa "častejšie mohla posilniť anjelským chlebom" a oddať sa modlitbe a dobrým skutkom v úplnej chudobe a odriekaní. Jej svätosť a osobitné poslanie dozrievalo v škole Ducha Svätého.

Ako 22-ročná je zasa vo svojom rodisku v Desenzano, kde má povestné vídenie: videla veľký zástup panien a anjelov zostupovať a vystupovať po zázračnom rebríku a dostala rozkaz "založiť v Brescii podobnú spoločnosť panien".

Svoje poslanie podrobuje ešte 40-ročnej skúške, pripravujúc sa na úlohu. Do Brescie sa dostáva čudnou príhodou až po 42 rokoch. Tu ako 60-ročná zakladá 25. novembra 1535 Spoločnosť sv. Uršuly.

Starší životopisci svätej Angely obdivujú jej pôsty, pri ktorých si aj zažartovala a chvália jej smelosť, ktorú prejavila najmä počas púti do Svätej zeme. Milé epizódky hovoria o tom, ako použíla dary prorocstva, múdrosti a iné dary vo všestrannom apoštoláte.

Duch svätej Angely už 450 rokov oživuje jej reholu i mnohé iné spoločnosti. Je zaujímavé, že hoci nepoznala svätého Ignáca z Loyoly, jej špiritualita je veľmi príbuzná jeho. Svojho ducha zanechala svojim dcéram v prekrásnom "Testamente", ktorý končí slubom: "Buďte si isté, že Boh nikdy neopustí túto spoločnosť, dokiaľ svet bude stáť; lebo keď ju On zasadil, ktože ju môže zničiť?"

Jej život a dielo sú skvelým dôkazom Kristovho víťazstva bojujúcej Cirkvi, ktorú "ani brány pekelné nepremôžu!" Cirkev jej sviatok slávi 27. januára.

- o -

K o m u n i t y

svoj vzor a prameň nachádzajú v živote Najsvätejšej Trojice. Spojené jedna s druhou zväzkom lásky, usilujú sa vytvárať ovzdušie ľudskej a evanjeliovej jednoduchosti, také drahé svätej Angele. Chcú žiť vo vzájomnom prijímaní sa, uznať a prijať každú aká je a milovať ju s jej odlišnosťami. Majú účasť na živote m o d l i t b y, p r á c e a o d d a y c h u v každodennom živote. Všetko dávajú do s p o l o č n é h o podľa ducha prvých kresťanov. Uršulínske komunity n e ž i j ú l e n p r e s e b a, ale pre mnohých iných sú miestom stretnutia, ohniskom svetla a prístavom modlitby a pokoja. Život v sesterskej komunite je c e l i s t v ý m p o d i e l o m rehoľného života Uršulínky.

O/uševnené tým istým duchom rodiny, tou istou láskou Cirkvi, tým istým zmyslom pre misie, komunity sú združené v p r o v i n c i e, ktoré tvoria m e d z i n á r o d n ú komunitu, R Í M - S K U Ů N I U Uršulínok, rozšírenú po všetkých kontinentoch v rozmanitosti jazykov, kultúr, rás a mentalít. V tomto svete, rannom toľkými rozdeleniami, odlúčeniami a zrážkami, vydávajú svedectvo j e d n o t y, p o k o j a a n á d e j e. Všade kde sú, snažia sa budovať pokoj a jednotu.

Ako odpoveď na Božiu lásku a jeho výzvu, zasväcujú sa Ježišovi Kristovi v jeho Cirkvi a volia pre neho totálny dar :

- všetkého čo sú, sľubom č i s t o t y. Ježišovi Kristovi zasväcujú svoje panenstvo a samy seba. On má prvé miesto v ich živote, je ich nádejou a jedinou láskou;
- všetkého čo majú, sľubom c h u d o b y. Všetko očakávajú od Boha a v Neho skladajú svoju nádej;
- všetkého čo robia, sľubom p o s l u š n o s t i. Ako Kristus, vkladajú svoje šťastie do spojenia s Otcovou vôľou v zmysle slov svätej Angely: "Ježiš Kristus nech je váš j e d i n ý poklad!".

V tichu každodennej a predĺženej o s o b n e j m o d l i t b y, každá hľadá Pána v učenlivosti k Duchu Svätému a v počúvaní jeho S l o v a. Spoločne, viackrát denne, l i t u r g i c u h o d í n sa zapájajú do poklony, chvály a prosby Ježiša Krista v nenej Cirkvi a všetkých ľudí, ich bratov. E u č h a r i s t i a, prameň j e d n o t y, ich zhromažďuje každý deň sláviť smrť a zmŕtvychvstanie Ježiša Krista a spája ich s celým Božím l u d o m. V p r á c i sú zasa volané prebývať v Pánovej p r í t o m n o s t i a kráčať s N í m. Každá sa usiluje uskutočniť hlbokú j e d n o t u života, celkom sústredeného na Boha, kde

m o d l i t b a a a p o š t o l á t sa prenikajú a vzájomne ožívujú.

Apoštolátom v jeho rozmanitých formách sa zúčastňujú na výchovnom poslaní Cirkvi s vernosťou jej učeniu. Uršulínske komunity pracujú v rozmanitých zemiach a v situáciach v službe m l a d ý m i d o s p e l ý m . Prevádzajú :

- katechézu - vyučovanie na všetkých stupňoch,
- liturgické oduševňovanie,
- duchovné a špecializované hnutia,
- vedú alfabetické strediská,
- výchovu vo večerných kurzoch,
- ošetrovanie a vedú sociálne hnutia,
- a podieľajú sa na farskej službe.

V tradícii medzinárodného Inštitútu ich rádu je m i s i j n é p o s l a n i e . Ako odpoveď na naliehavé výzvy Cirkvi a podľa príkladu ich p r v e j misionárky, Márie od Vtelenia /1599-1672/, mnohé uršulínky, pobádané Kristovou výzvou, opúšťajú svoju vlasť, aby hlásali evanjélium všetkým ľuďom. Každá Uršulínka cíti, že misijné dielo sa týka aj jej. V zmysle slov zakladateľky "vytrvajte verne a radostne v začatom diele" a "Pane, moje srdce trpí a puká bolesťou pre úbohé stvorenia, ktoré Ťa nepoznajú", každá uršulínka rímskej únie je osobne z o d p o v e d n á budovať a upevňovať medzinárodnú k o m u n i t u , ktorá v dnešnom svete svedčí, že j e d n o t a v lone ľudstva je naozaj možná.

V duchu bl. Márie od Vtelenia - uršulínky, prvej misionárky a vychovávateľky, ktorá povedala: "V duchu preletím celý svet a hľadám všetky duše, vykúpené predrahou krvou Ježiša Krista - pracujú v Anglicku, Belgicku, Československu, Francúzsku, Grécku, Holandsku, Juhoslávii, Maďarsku, Poľsku, Rakúsku, Rumunsku, Španielsku, Taliansku, na Alaske, v USA, Mexiku, Peru, Venezuele, Brazílii, na Antilách, Guayane, v Senegale, Kamerune, Botswane, Juhoafrickej únii, Thajsku, Tajwane, Indonézii a Austrálii.

V ich Inštitúte sa formácia pokladá vždy za prvoradú. Postulát trvá 6 mesiacov až dva roky, noviciát obvykle dva roky, dočasný záväzok 5 - 9 rokov. Potom nasledujú večné sľuby. Po dostatočne dlhom komunitnom a apoštolskom živote nasleduje rok obnovy.

Malá chronológia rádu :

25. novembra 1535 Angela Merici zakladá v Brescii, v Taliansku Spoločnosť svätej Uršuly.

1574 - Spoločnosť sa usadí vo Francúzsku,

1612 - Spoločnosť sa stáva rehoľným R Á D O M,

1620 - Uršulínky sa rozšíria po celej Európe,

1639 - Mária od Vtelenia, uršulínka z Tours, odchádza do Kanady,

1807 - kanonizácia sv. Angely Merici,

1900 - na žiadosť Cirkvi, veľký počet kláštorov sa združí do ÚNIE, ktorá má svoje centrum v Ríme,

1969 - ako odpoveď na prispôsobenú obnovu, ktorú Cirkev žiada od všetkých rehoľníkov po II. vatikánskom koncile, osobitná kapitula reviduje Stanovy z roku 1956 a píše novú regulu "Žite nový život" v zhode s koncilovými dokumentami a s vývojom čias,

1971 - doplnenie regule na novej kapitule,

1983 - na konci skúšobného obdobia Generálna kapitula završuje prácu predošlých kapitúl a pripravuje Stanovy a Štatúty Rímskej únie Rádu svätej Uršule, ktoré predkladá na schválenie Cirkvi,

24. mája 1984 - schvaľovací dekrét Stanov.

Uršulínky v o s v e t e .

Neznámy autor v knihe "Svätá Angela, apoštolka nových čias" píše:

"Angela je duša uchvátená Bohom". Je apoštolkou "ante litteram". Zdá sa ako ktorákoľvek žena, ale keď študuješ jej život, nájdeš v ňom priestory oslnujúceho svetla, pauzy hlbokého mlčania a zápal chvejúcej sa lásky. Jej dielo je zamerané na ozdravenie spoločnosti jej storočia - 16. storočia - potom sa prispôsobí sociálnym zmenám čias a kvitne ešte aj dnes. Angela nám predstavuje seba ako vždy živú a časovú pre svoju charizmu Matky a zakladateľky, apoštolky a ženy kontemplatívnej. Utiš sa a pochopíš, koľko ti môže dať ešte aj dnes.

Nebuďme tu rozoberať ani hodnotiť jej spisy. Chceme povedať iba niekoľko slov o jej diele:

Pred 450 rokmi 28 panien z Brescie - múdrych panien - očakávalo s posvätným chvením srdca 25. november 1535. V ten deň, na sviatok svätej Kataríny Alexandrijskej, zúčastnili sa na svätej omši, kde sa posilnili anjelským chlebom a potom každá napísala svoje meno do knihy zvanej "Libro della Compania - Kniha Spoločnosti". Podpis bol prejavom definitívneho záväzku. Angela zverila svoju Spoločnosť pod ochranu svätej Uršule, panny a mučenice. Odtiaľ meno jej dcér.

Dovtedy sa reholníčky venovali výlučne svojmu vlastnému posväteniu. Ona chcela pracovať v apoštoláte, založiť reholu Bohu zasvätených panien, ktoré by boli vo svete a pritom by neboli zo sveta, ktoré by pracovali v rodine, vo farnosti hlavne s dievčenskou mládežou. Teda podobne, ako sa teraz prevádza apoštolát.

V tých časoch to bola veľká novota. Vedenie svojej družiny postavila pod autoritu jednej generálnej predstavenej, ostatné boli jej námestníčky. Predvídajúc premenu časov, svojím sestrám dala moc prispôbiť sa premenám času a tak ju urobiť vždy časovú. Bola to prvá ženská rehoľa, ktorá sa venovala vyučovaniu dievčat. Až potom ju nasledovali aj iné rehole.

Roku 1612 sa Spoločnosť stáva rehoľným rádom a okolo roku 1620 sú uršulínky rozšírené už po celej Európe. Do roku 1790 bolo založených asi 400 kláštorov. Prenasledované boli hlavne osvietencami a revolucionármi. Vo Francúzsku zomrelo mučeníckou smrťou 44 uršulínok, známe sú mučeníčky z Valenciennes a z Orange.

Boli prvé, ktoré začali s misionárskou prácou žien, a to francúzske uršulínky z mesta Tours preplávali Atlantický oceán k Indiánom do Kanady. Do terajšieho mesta Quebec došli 1. augusta 1639. Dušou tohto misijného svätého života bola matka Mária ab Incarnatione - Mária od Vtelenia.

Rozvoj rehole priniesol osamostatnenie kláštorov, preto pápež Lev XIII. roku 1898 ich požiadal, aby sa zjednotili pod jednu generálnu predstavenú v Ríme. Takto sa uskutočnila Rímska Únia, zjednotenie, do ktorej bolo v roku 1900 spojených 2000 uršulínok zo 70 kláštorov. Lev XIII. potvrdil Úniu 28. novembra 1900. Roku 1932 bolo spojených už 240 domov, z nich 32 v misijných krajinách s vyše 6000 uršulínkami, rozdelenými do 16 provincií.

Po 450 rokoch tieto dcéry svätej Angely potvrdzujú proroctvo svojej Matky: "Buďte isté, že táto spoločnosť je dielom Božím a že On ju nikdy neopustí, dokiaľ bude svet svetom!"

Ako pracovali uršulínky na Slovensku ?

Už tri storočia sa zaoberajú výchovou dievčat a žien. Boli to ony, ktoré založili u nás prvé ženské školy a takto už oddávna sa stali významným kultúrnym činiteľom na Slovensku.

V 17. storočí bola celková situácia v Uhorsku mimoriadne ťažká. Turecké vpády pustošili a naplňovali obyvateľstvo hrôzou. Šľachta hufne prijímala učenie Luterà a Kalvína a podľa zásady "Cuius regio, eius religio" prešli k nemu aj poddaní. Šľachta sa neustále búrila proti centralizačným snahám Habsburgovcov, takže stavovské povstania naplňujú 17. a 18. storočie. Uršulínky sa nedali zastrašiť týmito pomermi. Kresťanskou výchovou kliesnili cestu k lepšiemu zajtrajšku.

Pri príchode uršulínok do Bratislavy roku 1676 ako na prvé miesto na Slovensku, uhorský primas Juraj Selepčsenyi /Slovák Juraj Selepčiansky zo Selepčian/ im odovzdal dokument, ktorým povoľoval a schvaľoval rozšírenie Rádu svätej Uršule v celej krajine. Uršulínky to plne využili.

Bratislavský kláštor i napriek všetkým ťažkostiam vojnových pomerov, nákazlivých chorôb, zadĺženosti pre stavbu domovov a škôl, vyrástol v mohutný strom a rozvinul svoje vetvy do Košíc a Trnavy a postupne do viacerých susedných krajov: Juhoslávie, Poľska, Maďarska a Rumunska. Boh žehnal tieto domy mnohými povolaniami.

V roku 1933 mali v Bratislave slovenské a maďarské ľudové a meštianske školy, starý maďarský učiteľský ústav a od roku 1933 slovenské gymnázium, dva internáty, útulok pre slúžky a štyri Mariánske kongregácie. Bratislavský dom mal odbočky vo Veľkých Levároch a v Ožďanoch.

Z bratislavského domu založili roku 1698 kláštor v Košiciach, kde v roku 1935 už mali slovenské a maďarské ľudové školy, maďarskú meštianku, obchodnú školu a opatrovňu.

Trnavský kláštor bol založený roku 1724 z bratislavského domu. Učili tam dievčatá na ľudovej a meštianskej škole a na dievčenskom učiteľskom ústave, mali tam aj opatrovňu a päť Mariánskych kongregácií spolu s 1250 žiačkami. Trnavský kláštor mal odbočku aj v Cíferi, kde bol noviciát slovenskej viceprovincie, meštianka a opatrovňa.

Od roku 1903 mali v Modre odbočku trnavského kláštora, ktorý v roku 1935 sa stal už samostatným kláštorom. V ľudovej škole a opatrovni mali 250 žiačok a internát pre žiačky tamojšieho štátneho učiteľského ústavu.

Z vynikajúcich predstavených bratislavského kláštora spomenieme Matku Agnesu Schalthaus, profesorku z Kolína nad Rýnom. Bola jedinečná ako v oblasti ducha, tak aj v ľudských vzťahoch, v organizačných a administratívnych záležitostiach. Veľmi sa starala o hlboký život modlitby a o vzdelanie sestier. Niesla statočne ťarchy, ktoré na ňu doliehali počas moru, tureckých vpádov, pri stavbe kláštorov a pod. Pri jej smrti roku 1705 mala komunita už 60 členiek. Neporušené telo Matky Agnesy je v krypte pod uršulínskym kostolom v Bratislave.

Založenie košického kláštora vynahol jágerský biskup Juraj Fonessy od kráľa Leopolda I., ktorý prispel sumou 12 000 zlatých, aby "rehoľníčky vychovávali dievčatá k zbožnému životu a k silnému vlasteneckému povedomiu".

Roku 1860 uršulínky otvárajú učiteľský ústav najprv dvoj a neskôr štvorročný. V tých rokoch tam bola predstavenou Matka Alojzia Urbanová, o ktorej kronika píše z príležitosti jej zlatého jubilea: "Mala nielen zlaté jubileum, ale aj zlaté srdce a dušu". Od roku 1897 mali už aj hospodársku školu.

Iniciátorom založenia trnavského kláštora bol generálny vikár Pavol Szpaczsy, ktorý dlho rokoval s bratislavskými uršulínkami, až konečne 25. septembra 1724 sa založenie uskutočnilo.

Roku 1894 otvorili trnavské uršulínky učiteľský ústav, ktorý dostal právo verejnosti. O tom že ústav prosperoval, svedčí Marnula v knihe "Ústav trnavských uršulínok", v ktorej chváli metódu, výchovné prostriedky a celkovú orientáciu ústavu: "Tam srdcia učiteľiek a žiakov splynuli v láske natoľko, že aj po odchode z ústavu pestujú naďalej čnosť, ktoré im tam vštepovali a vždy s láskou myslia na roky tam prežité... Ako matky dávajú tam na výchovu svoje dcéry, ba často i vnučky... Koľko radosti, koľko života tam všade!" 16. decembra 1899 bola založená Mariánska kongregácia pre mravno-náboženskú výchovu dievčat.

Keď máme charakterizovať uršulínky po prečítaní záznamov z kroník, povieme :

URŠULÍNKA JE OSOBA CELKOM ODDANÁ BOHU A CIRKVI.

Vedúcou myšlienkou dcér sv. Angely boli jej slová :

" VO VŠETKOM NECH VÁS VEDIE LÁSKA K B O H U " .

Láska a úcta k Bohu sa javí v milujúcej starostlivosti o krásu božích chrámov, o dôstojné bohoslužby, najmä čo sa týka hudby a spevu- a preto sa veriaci radi zúčastňovali posvätné liturgie v uršulínskych kostoloch. Rehoľníčky si vysoko vážili svoj zasvätený život. Žili prísny, chudobný a pracovitý životom. Chudobných vždy podporovali. Aby to mohli robiť, samy sa zriekali a postili. Kronika spomína, ako viaceré nestrpeli nič, čo bolo proti chudobe a o iných, že si vždy vybrali to najhoršie.

Duch poslušnosti sa javí v úctivej láske voči predstaveným. Záznamy kroník nám dávajú pekné svedectvo o tejto činnosti : "Sestra X bola vzorom poslušnosti a dala sa hádzať ako lopta". O inej : "S hlbokou poníženosťou prejavovala vždy dokonalú poslušnosť". Alebo : "Vyznačovala sa veľkou poslušnosťou".

Klauzúru milovali ako prostriedok úzkeho spojenia s Bohom a snažili sa ju čo najvernejšie zachovať. Ťažnosti, ktoré čítame v kronikách proti častým návštevám šľachty, ba i samým panovníkom, sú dôkazom lásky k mlčaniu a utiahnutosti.

O spoločnom živote sa priamo nehovorí, ale zo súvislostí sa dá usudzovať o jeho kvalite. Komunity neľutovali poslať svoje najlepšie členky v dostatočnom počte na zakladanie nových domov, aby tam mohli žiť plným životom uršulínok.

Mali vyvinutý "sensus Ecclesiae", oddanosť k svätej Cirkvi, dobré vzťahy s kardinálmi a biskupmi. Učili k tomu i svoje žiačky, zapojujúc ich do verejných pobožností.

Ich apoštolskú horlivosť by najlepšie mohol charakterizovať výraz "Caritas Christi urgent nos". V Bratislave ešte neboli ani ubytované v klauzúre a už mali chovanky. Roku 1697 mali už štyri druhy škôl.

Postup vývinu škôl bol v uršulínskych kláštoroch skoro rovnaký. Sestry začínali základnými školami, časom otvárali učiteľské ústavy, prípadne iné vyššie školy pre dievčatá. A všade viedli dievčatá k mravnému a intelektuálnemu zdokonaleniu. Boli priekopníčky výchovy ženskej mládeže. Vo všetkých svojich domoch poskytovali vyučovanie a pobyt chudobným žiačkam **z a d a r m o !** Z viacerých vyznamenaní je zrejmé, že cirkevná a svetská vrchnosť ocenili ich zásluhy na poli výchovy a vyučovania.

Uršulínky pracovali na rozšírení božieho kráľovstva aj v iných oblastiach: podporovali chudobné kostoly a misie, organizovali ružencové spolky, mariánske kongregácie, Bratstvo Božského Srdca, stravovali a ubytovali rozličné skupiny exercitantičiek.

Roku 1900 bola prvá generálna kapitula, na ktorej sa zúčastnili aj členky bratislavského a trnavského kláštora. Prvá svetová vojna prerušila však živé styky s Rímskou uniou.

Roku 1922 sa utvorila československá provincia a roku 1933 sa rozdelili na českú a slovenskú. Hlboké vzťahy, ktoré sa vytvorili medzi členkami týchto dvoch provincií, trvajú dodnes.

Zásada prispôsobenia sa znameniam časov, tak múdro vyjadrená svätou Zakladateľkou, v zložitých pomeroch našej slovenskej provincie sa veľmi dobre osvedčila. Žiaľ, rok 1939 - začiatok druhej svetovej vojny - uviedol provinciu, vtedy už v rozkveté, do novej tvrdej skúšky. Po skončení vojny rehoľné školy a internáty boli poštátnené. Ministerstvo školstva 28. júna 1950 zrušilo pracovný pomer so všetkými vyučujúcimi rehoľníčkami.

V auguste 1950 uršulínky boli prinútené opustiť svoje kláštory. V ťažkých podmienkach sa rozvíjal apoštolský modlitby a obety. Na ponuku štátnych autorít roku 1963 mnohé uršulínky zanechali prácu v továrňach alebo na poliach a dali sa do služieb mentálne postihnutých detí ako vychovávateľky a zdravotné sestry.

Vrcholným cieľom mericiánskej špirituality je
SNÚBENECKÉ SPOJENIE S JEŽIŠOM KRISTOM A DUCHOVNÉ MATEĽSTVO

Uršulínky sú šťastné, že apoštolská exhortácia Svätého Otca Jána Pavla II. "Redemptionis donum", adresovaná rehoľným osobám, nesie sa v znamení toho, k čomu ich vedie už 450 rokov ich zakladateľka,

svätá A N G E L A M E R I C I,
t.j. k S N Ú B E N E C K É M U V Z Ť A H U S J E Ž I Š O M !

- o -

Zo Stanov Rádu svätej Uršule, bod 2. :

S dynamickou vernosťou charizme svätej Angely osvojujeme si dvojité a jediné lásku, ktorá svätú Angelu oduševňovala.

Darujeme sa Bohu v úplnom zameraní na jeho službu a na spásu celého sveta "usmerňujúc všetko na chválu jeho velebnosti a na dobro duší".

- o -

T e s t a m e n t s v ä t e j A n g e l y .

. Ja, sestra Angela, nehodná služobnica Ježiša Krista, vznešenej pani Lukrécii, hlavnej predstavenej Spoločnosti svätej Uršule a ostatným správkyňam a Matkám, šľachetným paniam: Genoveve Luzzano, Márii Avogadro, Veronike Buzzi, Uršuli Gavardo, Jane Monti, Alžbete Prato, Leonile Padezzocca, Kataríne Moya. Kiež vám všemohúci Pán udelí všetkým svoje večné požehnanie v mene Otca i Syna i Ducha Svätého.

Moje najdrahšie sestry v Kristu a veľactihodné Matky, zalúbilo sa Bohu, že si podľa svojho večného plánu vyvolí mnohé duše, zvlášť panny, aby ich vzdialil od svetskej nárnosti a utvoril našu Spoločnosť. Ale najviac obdivujem Jeho Božské milosrdenstvo preto, že ráčil použiť mňa, neužitočnú služobníčku, napriek mojej nedostatočnosti na také krásne a veľké dielo, čo viac, udelil mi milosť a schopnosť riadiť Spoločnosť podľa Jeho vôle a starať sa o jej potreby, zvlášť pokiaľ ide o výchovu panien a o ich vytrvalosť v stave, na ktorý si ich Pán vyvolil. A jedna z najhlavnejších milostí, za ktorú Mu vďačím je, že si vás vyvolil za opravdivé a oddané Matky takej vznešenej rodiny, aby ste sa o nu starali a chránili ju tak, ba ešte viac, ako keby jej panny boli vašími dcérami.

Teraz by som si želala, aby ste si otvorili trochu oči duše a uvážili veľkú milosť a šťastie, ktoré vám Boh udelil, keď ráčil zveriť do vašich rúk svoje vlastné nevesty, aby ste ich viedli. O, ako Mu máte ďakovať. A zároveň Ho prosíte, keď vás ráčil postaviť v čelo takého šľachetného stáda, o potrebnú múdrosť a moc, aby ste urobili všetku snahu i silu na splnenie svojej povinnosti.

Preto máte byť úplne a pevne odhodlané podriadiť sa celkom Jeho vôli a so živou i neochvejnou vierou podniknúť všetko z lásky k Nemu a ďalej v tom diele vytrvať, nech by sa čokoľvek stalo. Nadovšetko vás však prosím a vrúcne žiadam pre umučenie a krv Ježiša Krista, ktorú vylial z lásky k nám, aby ste veľmi starostlivo uskutočňovali tie malé ponaučenia, ktoré s milosťou Božou vám tu predkladám. Keďže som tu na svojom mieste, dávam vám tieto rady ako odkaz svojej poslednej vôle, aby ste ich verne vykonávali.

P r v ý o d k a z .

Teda, moje drahé Matky a sestry v Kristu, usilujte sa s pomocou Božou získať a zachovať si taký čistý úmysel a dobrú vôľu, aby vás v starostlivosti o Spoločnosť a v jej riadení viedla iba láska k Bohu a horlivosť za spásu duší. Ak sú všetky vaše diela zakorenené takto v dvojitej láske, môžu prinášať len dobré a spásenosné ovocie. Náš Spasiteľ povedal : D o b r ý s t r o m n e n ô ž e p r i n á š a ť z l é o v o c i e , akoby tým bol chcel povedať, že srdce a duch, oživené láskou, môžu tvoriť len dobré a sväté diela. Odtiaľ i slová svätého Augustína : M i l u j a r o b č o c h ě š ! Akoby bol priamo povedal : L á s k a n e m ô ž e h r e š i ť .

D r u h ý o d k a z .

Nástojčivo vás ďalej prosím, vtlačte si hlboko do mysle a zaštepte do srdca všetky svoje dcéry a každú zvlášť a to nielen po mene, ale aj ich pôvod, povahu, stav i všetko, čo sa každej jednotlivé týka.

Nebude vám to ťažké, ak ich budete vrúcne milovať. Vidíme totiž, že prirodzené matky, keby mali aj tisíc detí, uzavreli by ich

všetky vo svojom srdci a pamätali by v ňom na každé osobitne. Ba zdá sa, že čím viac detí majú, tým väčšmi vzrastá láska a starostlivosť o každé z nich. Takto si počína pravá láska. O kolko viac môžu a majú tak konať duchovné matky: veď duchovná láska je oveľa, ba neporovnateľne mocnejšia ako láska prirodzená.

Teda, moje najdrahšie Matky, ak milujete svoje dcéry vrúcnou a úprimnou láskou, nie je možné, aby neboli osobitne všetky hlboko vstepené vo vašej pamäti a vo vašom srdci.

T r e t í o d k a z .

Prosím vás, usilujte sa získať si svoje dcéry láskou a viest ich nežnou a jemnou rukou. Nie panovačne a drsno. Hľadajte k nim byť vo všetkom milými.

Počúvajte, čo hovorí Pán Ježiš : U č t e s a o d o m ň a , l e b o s o m t í c h ý a p o k o r n ý s r d c o m . A o Bohu čítame, že On spravuje všetko láskavo. Pán Ježiš tiež hovorí : M o j e j a r m o j e t o t i ž p r í j e m n é a m o j e b r e m e n o l a h k é . Takto sa máte usilovať konať všetko čo najvľúdnejšie. Nadovšetko chráňte sa chcieť niečo dosiahnuť násilím, lebo Pán Boh dal každému slobodnú vôľu a nechce nikoho nútiť. Jemu stačí, že presviedča, zve, radí, ako o tom hovorí ústami svätého Jána : R a d í m t i , k ú p s i n e p o r u š i - t e l ' n ú k o r u n u . Radím ti - hovorí - nenútim ťa.

Nechcem tým povedať, že by nebolo niekedy treba pokarhať alebo prísne zakročiť v príhodnom čase a na pravom mieste podľa veľkosti chyby, podľa okolností a potrieb, ale nás majú k tomu vždy viesť len láska a horlivosť za duše.

Š t v r t ý o d k a z .

Máte si dať záležať a všetku svoju snahu starostlivo vynaložiť, aby vaše dcéry boli ozdobené všetkými čnosťami a dobrým duchom a tak sa mohli zalúbiť svojmu ženíchovi Ježišovi Kristovi.

Zvlášť bedlivo máte sa starať o to, aby sa zachovali bezúhonne a čisté, aby si vo všetkom počínali čestne a rozumne a aby boli vždy trpezlivé a láskavé.

Ak pozemské matky vynakladajú toľkú starostlivosť a námahu na prípravu a výzdobu svojich dcér v každom smere, aby sa mohli zalúbiť ženíchom tohto sveta a čím dôležitejší a vznešenejší sú ženisi, tým viac sa snažia, aby in svoje dcéry predstavili milšími, zvlášť vo veciach, ktoré sa podľa ich vedomia ženíchom viac páčia, ak všetku svoju radosť vkladajú do toho, že sú matkami dcér, ktoré sa vedeli zalúbiť svojim vznešeným ženíchom a dúfajú, že prostredníctvom dcér aj ony budú v oblube u zaťov, tým viac máte tak robiť vy, keď ide o vaše duchovné dcéry, ktoré sú nevestami nie smrteľných ženíchov, čo majú určenie rozpadnúť sa v prach, ale nesmrteľného Syna večného Otca.

Ó, aká to nová krása a hodnosť byť vychovávateľkami a matkami neviest Kráľa kráľov a Pána pánov a tak v istom zmysle prísť do príbuzenstva Syna Božieho a prostredníctvom panien získať si priazeň a lásku Najvyššieho.

Ó, buďte veľmi šťastné, ak rýchlo a radostne spoznáte svoje nové a jedinečné povolanie.

P i a t y o d k a z .

Keby ste boli niektoorej tri alebo najviac štyri razy dali vystrahu alebo radu pre nejakú veľkú chybu a vidíte, že sa nechce poriadčiť, nechajte ju ytedy samu na seba a neposielaťte viac k nej asistentky aby sa s ňou zaoberali, lebo sa môže stať, že vinníčka keď uvidí, že je nepovšimnutou a opustenou, oľutuje svoju chybu a bude chcieť zostať a vytrvať v Spoločnosti. Viene, že Pán Boh vyhnal Ágama zo zemského raja, aby spoznal potrebu konať pokánie.

Ak potom vinníčka má opravdivú ľútosť a chce sa vrátiť, treba ju prijať, ak pravda prosí odpustenie od všetkých a zvlášť od svojej predstavenej. Potom jej uložte pokánie postiť sa jeden piatok o chlebe a o vode.

Š i e s t y o d k a z .

Keď vidíte, že niektorá z vašich dcér sa príliš pomaly zrieka módy a iných podobných bezvýznamných maličkostí, majte nádeje, že vytrvá v zachovávaní Pravidiel, pretože ak nechce upustiť od maličkostí, oveľa ťažšie privolí na to, čo je dôležitejšie.

Avšak musíte byť v tom rozumné, lebo sa môže stať, že vloží celú svoju lásku do malicherností, ale keď sa jej v tom konečne podarilo premôcť seba, ľahšie prekoná seba v ostatných veciach.

S i e d m y o d k a z .

Zídite sa mesačne dva razy, alebo aspoň raz, aby ste dobre preskúmali všetko, čo sa týka Spoločnosti, zvlášť správania sestier, ich duševných a telesných potrieb a postarali sa o všetko, ako vám to Duch Svätý vnukne.

O s m y o d k a z .

Postarajte sa tiež o to, aby ste z času na čas umožnili schôdzku svojím dcéram na mieste, ktoré sa vám bude zdať na to najvhodnejšie, aby vypočuli nejakú prednášku, kázeň, ak nájdete na to schopnú osobu.

Využijú takéto schôdzky aj na to, aby sa stretli ako milujúce sestry, porozprávali sa o duchovných veciach, navzájom sa rozveselili a potešili, z čoho budú mať nemalý ošoh.

D e v i a t y o d k a z .

Vedzte, že keby nebolo bývalo užitočné a vhodné, aby Spoločnosť mala nejaký majetok, Pán Boh by jej to nebol doprial od začiatku. Upozorňujem vás však, aby ste boli rozumné ako dobré a opravdivé matky, aby ste vynakladali peniaze, ktoré máte pre dobro Spoločnosti a jej rozvoj, ako vám jemnocit a materská láska ukážu. Nechcem, aby ste v tej veci hľadali radu mimo Spoločnosti. Urobte iba medzi sebou ako vám láska a Duch Svätý vnuknú. Všetko usmerňujte pre dobro a duchovný prospech svojich dcér, jednak aby ste podnietili k väčšej láske a dodali odvahy konať dobro tým, ktoré sú už v Spoločnosti, jednak aby ste aj ďalšie do nej pritiahli.

Toto je pravý cieľ a Bohu sa viac ľúbi: dávať almužnu a preukazovať láskavosť, aby sa ľudia odvrátili od zla a konali dobro, alebo aby duchovne pokročili.

Takto v istom zmysle vedieme a zaväzujeme ľudí, aby robili to, čo chceme. Ako keď mladá deva prijme nejaký dar od svetskej osoby, je takmer viazanou plniť vôľu svojej dobroditeľky a zdá sa, že jej nemôže nič odprieť, tak isto darmi a almužnami možno pritiahnuť iných ku čnosti a dosiahnuť, aby boli v istom zmysle povinní robiť dobro. Zachovajte tieto pravidlá a nepomýľte sa.

Desiaty odkaz.

Z celého svojho srdca vás prosím, starajte sa bedlite ako pozorné pastierky o toto nebeské stádo, zverené do vašej opaterky v obave, aby nesvár, roztržka alebo iné pohoršenie nevznikli medzi vami ovečkami a zvlášť, aby ich nezasiahla nejaká otravná alebo bludná nienka týchto zlých časov. Uvážte, že diabol nespí, ale tisícokrakým spôsobom hľadá našu záhubu. Buďte teda ostražití a nadovšetko starajte sa o to, aby boli všetky zjednotené srdcom a vôľou. O tom čítame o apoštoloch a o ostatných kresťanov prvej Cirkvi, ktorí mali iba jedno srdce a jednu dušu. Usilujte sa práve tak žiť so svojimi dcérami, lebo čím užšie budete spojené, tým viac bude Ježiš Kristus medzi vami ako Otec a dobrý Pastier.

Nebude iného rozpoznávacieho znaku, že Spoločnosť je Bohu milá, ako láska a jednota medzi všetkými, lebo On sám povedal: *P o t o m p o z n a j ú v š e t c i , ž e s t e m o j i u č e - n í c i , k e d ť s a b u d e t e v z á j o m n e m í l o v a ť .*

Tak láska a dobrý súlad sú istým znakom, že kráčame po pravej a Bohu milej ceste. Preto, moje drahé sestry, bedlite, lebo diabol vám bude strojiť úklady pod rúškom dobra. Sotvaže spozorujete čo len tieň tejto nákazy nejednoty, rozlíšte ju ihneď podľa svetla, ktoré dostanete od Boha a za nič na svete nedajte vzrásť takému semenu v Spoločnosti, lebo tým by ste dali svetu veľmi zlý príklad: pretože kde je roztrieštenosť vôle, tam je vždy nesvornosť a kde je nesvornosť, bezpochyby nasleduje zánik, ako to povedal Božský Spasiteľ: *K a ť ž d é r o z d v o j e n é k r á - l' o v s t v o s a r o z p a d n e .*

Jedenásty odkaz.

Napokon buďte veľmi starostlivé, aby dobré predpisy, ktoré ste dostali a zvlášť tie, čo obsahujú Pravidlá, boli veľmi bedlivo zachovávané. Ak čas a potreby vyžadujú, aby ste nariadili niečo nového a niečo zmenili, urobte to veľmi opatrene a po náležitej porade. Vaše hlavné útočisko nech je vždy u nôh Pána Ježiša. Tam sa vrúvne modlite so všetkými svojimi dcérami, lebo tak bude Pán Ježiš medzi vami. On, ako pravý a dobrý Učiteľ, vás osvieti a poučí, čo máte robiť. Buďte isté, že tieto Pravidlá pochádzajú priamo z Jeho svätých rúk a On nikdy neopustí túto Spoločnosť, pokým svet bude trvať, lebo ju hlavne On založil, kto ju bude môcť potom zničiť?

Verte to, nepochybujte o tom, verte neoblomne, že tomu bude tak. Viem, čo hovorím. Blažení tí, čo sa jej opravdivo budú venovať.

Ak verne zachováte tieto a podobné veci, ako vám to Duch Svätý vnúrne podľa času a okolností, radujte sa a vytrvajte v dobrej vôli: veľká odmena vás bude očakávať a kde budú dcéry, tam budú i Matky.

Tešte sa nepochybujte v nádeji, že sa všetky stretnete v nebi, ako si to želá a chce naša spoločná Láska. A kto jej môže odolať? Jej svetlo a radostná žiara pravdy vás obklúčia vo chvíli smrti a vyslobodia vás z rúk nepriateľa.

Vytrvajte teda verne a radostne v započatom diele, chráňte sa, opakujem chráňte sa zmalomyselne, lebo každý prísľub, ktorý vám dávam, sa v prehojnej miere uskutoční.

Teraz odchádzam a vy pokračujte v dobrých podujatiach. Ale prv ako vás opustím, objímam vás a dávam všetkým bozk pokoja s vrátnou presbou k Bohu, aby vás žehnal.

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen.

S p o m i e n k y a l e b o r a d y s v . A n g e l y .

Sestra Angela, nehodná služobníčka Ježiša Krista, svojim milovaným dcéram a sestram, predstaveným Spoločnosti.

Sila a pravá potecha Ducha Svätého nech je s vami všetkými, aby ste mohli zmužiťo a verne vytrvať v započatom diele a súčasne očakávať veľkú odmenu, ktorú vám Boh pripravil, ak sa zo svojej strany budete usilovať byť verné a starostlivo chrániť Jeho nevesty, bedliac nad nimi ako dobré učiteľky a ostražité pastierky. Ako veľa sa máte modliť k Bohu, aby vás osvietil, riadil a učil, čo máte z lásky k Nemu robiť v takom postavení, ktorému sa nijaké iné nemôže prirovnávať, pretože vy ochraňujete nevesty Najvyššieho! Uvažujte teda, ako si ich máte čtiť, lebo čím viac si ich budete čtiť, tým viac ich budete milovať a tým viac sa budete o ne starať. A bude vám nemožné, aby ste ich nemali všetky a každú zvlášť vštepené vo svojom srdci vo dne i v noci, lebo tak si počína pravá láska. Vaša hodnosť vám nemá byť na ťarchu, naopak, máte vrelo ďakovať Bohu, že si vás ráčil vyvoliť, aby ste obetavo spravovali a chránili taký poklad. Je to naozaj veľká milosť a neoceniteľné vyznačenie, ak ho skutočne spoznáte. Nestrácajte odvahu a dôveru, keď sa vám bude pozdávať, že nemôžete takú vznešenú hodnosť zastávať tak, ako by sa patrilo, dúfajte v Boha pevne, verte, že vám vo všetkom pomôže.

Možlite sa k Nemu, dajte sa ponížiťe viesť Jeho mocnou rukou. Keďže vám zveril také dielo, dá vám aj potrebnú silu uskutočňovať ho, ak nebude chýbať vaša spolupráca. Pracujte, buďte činné, dôverujte, namáhajte sa, volajte k Nemu z hĺbky srdca a bezpochyby uvidíte podivuhodné veci, ktoré smerujú na chválu Jeho Božskej Velebnosti a na väčšie dobro duší.

A žiadam vás všetky, ba snažne vás prosím pre lásku unučeného Ježiša a Jeho svätej Matky, aby ste sa usilovali vo všetkom, čo s pomocou Božou máte robiť, uskutočniť týchto niekoľko rád, ktoré vám zanechávan po svojej smrti a ktoré vám budú akoby pripomienkou, aspoň čiastočne, mojej vôle a mojich túžob. Podľa toho poznám, čo vám záležalo, aby ste mi robili radosť, lebo vedzte, že žijem plnším životom, ako pokým som bola na zemi. Dobro, ktoré neprestajne konáte, vidím lepšie a milujem ho viac. Teraz môžem a chcem vám účinnejšie ponúkať a preukazovať vám dobrodenia každého druhu.

P r v á s p o m i e n k a :

Moje najdrahšie dcéry a sestry v krvi Ježiša Krista, usilujúc sa s pomocou Božou vštepiť si hlboko túto spravodlivú nienku a ponížené presvedčenie, že nie ste hodné byť predstavenými, ale sa považujte za pomocníčky a služobníčky svojich dcér. Uvážte, že vy viac potrebujete slúžiť im, ako ony vaše služby a že Pán Boh by ľahko mohol použiť lepšie nástroje ako ste vy. Ale vo svojom veľkom milosrdenstve vyvolil si vás pre toto dielo na vaše väčšie dobro, aby ste si mohli lepšie zaslúžiť Jeho nekonečnú dobrotu a aby vás mal za čo odmeniť. Nasledujte Pána Ježiša, ktorý počas svojho života na tomto svete sám slúžil a bol poslušný svojmu Otcovi až po smrť. Preto hovorí: *N e p r i š i e l s o m n a t o , a b y s o m s a d a l v y s l u h o v a ť , a l e a b y s o m s l ú ž i l .* A svätý Gregor hoci bol pápežom, volal so sluhom sluhov Kristových. Keď zastával úrad predstaveného a pápeža, považoval sa v duchu za najmenšieho zo všetkých a za sluhu sluhov Božích, pripomínajúc si slová evanjelia: *N a j v á č š í m e d z i v a m i n e c h j e a k o n a j m e n š í .*

Tak aj vy, hoci ste predstavené, považujte sa za menšie od iných. Ak budete takto robiť, Boh vás povýši natoľko, natoľko sa uponížite. Opravdivý a múdry sluha Boží nie nadarmo, ani nie bez dôvodu sa ponízuje a usiluje sa vykoreniť z mysle a zo srdca pocit sebavedomia a záľubu vo vlastnej sláve, čífa a čaká totiž od Boha iné zadostučinenie, oveľa vyššiu slávu a česť, veriac pevne slovám evanjelia: *K t o s a p o n i ť u j e , b u d e p o v ý š e n ý .*

D r u h á s p o m i e n k a .

Buďte vždy láskavé a vládne voči svojim dcéram. Keď ich napomínate, dávate im rady, povzbudzujete ich k dobru alebo sa usilujete odvrátiť ich od zla, nech vás k tomu pobáda jedine láska k Bohu a horlivosť za duše, lebo oveľa viac dosiahnete dobrotou a láskou ako tvrdými a prísnyimi výčitkami. Tieto treba použiť len v nevyhnutnej potrebe a vtedy načas prizerať na čas, miesto a povahu osôb. Ale láska, ktorá vie tak dobre všetko usmernovať na česť Božiu a v prospech duší, jediná môže dobre naučiť takému jemnocitu a uschopniť srdce, aby bolo podľa potreby viac alebo menej láskavé alebo prísne.

Ak vidíte, že niektorá je malomyseľná, bojeszlivá, náchylná k nedôvere, oduševnite ju, dodajte jej odvahy, uistite ju o milosrdenstve Božom, od ktorého má dúfať všetko dobré a potešte jej srdce útechou každého druhu. Naopak ak vidíte, že niektorá je domýšľavá, širokého svedomia, bez bázne, tej pripomínajte prísnu spravodlivosť Božiu, ako ľahko sa dopúšťame hriechu, že žijeme uprostred nástrah a nebezpečí a že sa treba vždy obávať ako to hovorí sväté Písmo: *B l a ť e n ý č l o v e k , k t o r ý ž i j e s t á l e v b á z n i .*

T r e t i a s p o m i e n k a .

Buďte podriadené predstaveným, ktoré vám zanechávam na svojom mieste, ako je to spravodlivé. Čo robíte, robte to z poslušnosti voči nim a nie z vlastnej ľubovôle, lebo ak ich poslúchate, poslúchate mňa a ak poslúchate mňa, poslúchate Ježiša Krista, ktorý vo svojej milosrdnej добрôte vyvolil mňa, aby som za Živa i po smrti bola Matkou tejto Spoločnosti, hoci som zo svojej strany toho veľmi nehodná. A keď ma vyvolil, dal mi aj milosť riadiť ju podľa Jeho vôle. Ak by sa azda stalo, že by ste mali spravodlivý a rozumný dôvod v niečom predstaveným protirečiť alebo im namietat', urobte to taktne a úctivo. Ak vás nevypočujú, zneste to trpezlivo a vedzte, že je vždy spravodlivé milovať matky, či sú dobré, či majú chyby. Znášajte ich, neponesujte sa, varujte sa reptať alebo zle o nich hovoriť hocikomu a najmenej svojim dcéram. Buďte vždy a všade žiarlivé na česť a úctu, ktorá patrí predstaveným. Ak totiž Boh prikazuje ctíť a vážiť si prirodzených otcov a prirodzené matky, tým viac si musíme uctievať duchovných otcov a duchovné matky. Robte teda všetko, aby predstaveným všetci, najmä vaše dcéry vzdávali úctu a vážnosť. Ak sú dobrí, myslite si, že si ich nezaslúžite, ak sú prísni, že zaslúžite ešte horších.

Avšak, keby sa vám niečo na nich nepáčilo, môžete sa s tým pod tajomstvom zdôveriť niektorej dobrej a spolahlivejrozvážnej osobe. Vedzte ale, že ak jasne poznáte, že spása alebo česť vašich dcér je v nebezpečí, nijako nesiete s tým súhlasiť, ani to trpieť, ani mať na nikoho ohľad. Treba si v tom však vždy počínať podľa dobrej rady a zrelého úsudku.

Š t v r t á s p o m i e n k a .

Buďte starostlivé a bedlivé, aby ste poznali správanie svojich dcér a včas vedeli, aké sú ich duševné a telesné potreby, postarajte sa o ne vy sami, ako najlepšie môžete podľa svojich prostriedkov, aby neobťažovali iných. Ak by ste im však nemohli vyhovieť, obráťte sa na generálnu Matku a ihneď bez okolkov jej predložte potreby svojich ovčiek. Ak vidíte, že mešká poskytnúť im pomoc, naliehajte, áno buďte v tom až neodbytné, lebo keby niektorá zahynula pre vašu nebdalosť, Pán Boh by od vás žiadal prísne zúčtovanie z toho v súdny deň. Buďte isté, že Boh sa vždy postará o vaše potreby tak hmotné, ako aj duchovné, ak len vy zo svojej strany nezlyháte voči Nemu. Veď ak On založil túto Spoločnosť, nikdy ju neopustí, ako hovorí sväté Písmo: *N i k d y s o m n e v i d e l s p r a v o d l i v é h o o p u s t e n é h o a n i j e h o p o t o m k o v ž o b r a t ě c h l i e b .*

P i a t a s p o m i e n k a .

Keď máte čas a možnosť, zvlášť cez sviatky, navštevujte často svoje dcéry a milé sestry. Pozdravte ich, pozrite sa ako sa majú, posmeľte ich a povzbudte, aby vytrvali v započatom živote, pobádate ich, aby si žiadali nebeské radosti a poklady, aby túžili po radosťných a nových sviatkoch v nebi, po blažených a večných úspechoch, aby sa teraz zriekali lásky k tomuto biednemu a klamnému svetu, kde niet odpočinku ani nijakého uspokojenia, ale iba márne sny a trvalé lopoty a kde je všetko trápne a biedne.

Prípomínajte im, aby sa správali vo svojom dome podľa pravidiel zdravého rozumu, opatrne a skromne, aby boli vo všetkom zdvorilí a umiernení. Nech jedia a pijú nie zo zmyselnosti, ale len preto, aby si udržali prirodzené sily a lepšie slúžili Bohu.

Nech sú mierne v spánku a dovoľia si len potrebný odpočinok. Nech sú zdržanlivé a skromné i v smiechu a nech rady počívajú iba veci dovolené, slušné a užitočné. V hovore nech sú obozretné a rozumné, aby každé slovo bolo múdre a svedčilo o dobrej výchove. Nech ich reč nie je nikdy tvrdá, ani drsná, ale vždy vládna, nech vedie k svornosti a láske. Povedzte im, že chceme, aby kdekdeľvek sú, dali všade dobrý príklad, aby boli poslušné a podriadené predstaveným a hľadeli udržať pokoj. Nadovšetko nech sú ponížené a láskavé, všetky ich skutky, reči a pohyby nech sú preniknuté láskou a trpezlivosťou, lebo zvlášť týmito dvoma čnosťami rozčrvia hlavu diablu. Keď navštívite svoje sestry, pozdravte ich oddelene a stisnite im ruku v mojom mene. Odporúčajte im, aby boli zjednotené a žili v zhode, aby mali všetky jedinu vôľu a zachovávali poslušne tieto Pravidlá, lebo záleží predovšetkým na tom, aby boli na česť Ježišovi Kristovi, ktorému zasvätili svoje panenstvo a celú svoju bytosť. Nech venujú svoju dôveru a svoju lásku jedine Bohu a nie stvoreniam.

Posmeľujte a oduševňujte ich, oznámte im túto dobrú zprávu, ktorú vám zvestujem v mene Pána Ježiša a presvätej Panny: nech sa tešia a nech plesajú, lebo v nebi je pre každú z nich pripravená nová koruna slávy a blaženosti, ak len zostanú pevné a stále vo svojich dobrých predsavzatiah a vynasnažia sa zachovávať Pravidlá. Nikdy nenaľú o tomto prísľube pochybovať napriek ťažkostiam a utrpeniam, s ktorými sa stretnú, lebo to všetko rýchlo pomíne a premení sa na radosť a šťastie, veď konečne utrpenia tohto sveta sú ničím v porovnaní s dobrotami raja. Nech sú celkom isté, že Pán Boh ich nikdy neopustí, že sa podivuhodne postará o všetky ich potreby. Nech nestrácajú nádej.

Kolko veľkých osobností, ba ani kráľovia, čo majú moc a bohatstvo, nemôžu nájsť úľavu v krajných potrebách! Zatiaľ vy, chudobné moje dcéry, nájdete potechu a silu.

Povedzte im, že teraz žijem plnší život, ako keď na videli na zemi, že ich teraz lepšie vidím a poznám, že im môžem a chcem viac pomáhať. Som totiž stále medzi vami s Ježišom, ktorý je moja i vaša láska, ak len ste duše plné viery a nestrácate nikdy odvahu ani nádej. Takto zväčšíte mieru prísľubov, ktoré nezostanú bez účinkov. Tým, ktoré sú smutné, v pochybnostiach alebo malomyselne, povedzte ešte zvlášť aby si nežiadali vidieť na na tomto svete, ale v nebi, kde je Ježiš, naša Láska. Nech povznášajú svoje nádeje k nebu a nech ich vôbec neupínajú na pozemské veci. Ježiš nech je ich jediným pokladom a všetka ich láska nech smeruje k Nemu. Netreba ho hľadať na tomto svete, ale v nebeských výšinách na pravici Otca, ako hovorí apoštol: **A k s t e v s t a l i s K r i s t o m , h ľ a d a j t e č o j e n e b e s k é a n i e č o j e z e m s k é .**

Š i e s t a s p o m i e n k a .

Žite a správajte sa tak, aby sa vaše dcéry mohli vo vás vidieť ako v zrkadle a čo chcete, aby ony robili, robte najspanprvy vy samy. Ako by ste ich mohli karhať alebo napomínať pre chyby, keď ich vidia u vás? Ako ich učiť uskutočňovať niektorú čnosť a odporúčať im ju, ak ju samy nemáte a nevidia ani, že ju aspoň začínate cvičiť s nimi? Usilujte sa teda svojím príkladom pobádať ich a odúševňovať k čnostnému životu.

Prispôsobte sa im vo všetkom, čo je čestné a sväté a najmä, keď ide o vonkajšie cvičenia čností, o pristupovanie ku sviatosti pokánia a ku sviatosti Oltárnej a o konanie iných dobrých skutkov, lebo je spravodlivé, aby matky boli v čnostnom živote príkladom a zrkadlom svojim dcéram.

S i e d m a s p o m i e n k a .

Vedzte, že máte brániť svoje ovečky pred vlkami a zlodejmi, t.j. pred dvoma druhmi morom nakazených osôb: pred klanom svetských osôb a pred falošnými rehoľníkmi a bludármi.

Pokým ide o styk so svetom, chráňte ich pred dôvernostami s mladíkmi a s inými mužmi, hoci by to boli duchovní, lebo veľmi veľká duchovná dôvernosť zvrhne sa takmer vždy na zmyselné priateľstvo. Nakoľko môžete, nedovoľte im navštevovať záhaľčivé ženy, ktoré nemajú záľubu v čistom živote a rady sa oddávajú márnivosti a svetským rozkošiam. Bedľite, aby nijaký spovečník ani rehoľník neodviedol niektorú pannu od niektorého z jej dobrých predsavzatí, či od pôstu, či od pevného úmyslu zachovať panenstvo, či od veľkej úcty týchto Pravidiel Bohom ustanovených. Mnohí totiž pod zámienkou dobrých rád odvrátia ducha týchto úbohých detí od ich pravého úmyslu a od ich dobrých predsavzatí. Varujte ich nadovšetko od nákazlivých mienok bludárov. Keď počujete, že niektorý kazateľ alebo iný človek je známy ako bludár a káže novoty, ktoré nie sú v cirkvi zvykom a nezhodujú sa, čo sme vás my učili, vtedy rozume vzdialte svoje dcéry od tých osôb a dozerajte, aby nešli počúvať ich prednášky. Často sa totiž stáva, že keď sa zlé semeno dostane do duše, ťažko ho potom z nej vykoreniť. Z toho istého dôvodu ani vy sami sa nestýkajte s onými osobami. Nevšimajte si ich, súďte o každom dobre, ale buďte opatrné vo vlastnom záujme, lebo lepšie je sledovať spoľahlivé veci bez nebezpečia, ako pochybné a nebezpečné. Kráčajte po osvedčenej ceste a riaďte sa riadnou obyčajou svätej Cirkvi, ustálenou a potvrdenou telkymi

svätyni z-vnuknutia Ducha Svätého. Žite novým životom. Iné miesty, ktoré sa objavujú a objavia v budúcnosti, nechajte bez povšimnutia ako také, ktoré sa vás netýkajú. Ale sa modlite a odporúčajte iným sa modliť, aby Boh neopustil svoju Cirkev, ale ju obnovil, ako sa Jemu páči a ako to uzná za lepšie pre nás a na svoju väčšiu česť a slávu. V týchto nebezpečných časoch nájdete útočisko jedine u náš Pána Ježiša. Ak vás On vedie a učí, budete dobre poučené podľa výpovede proroka: *B l a ž e n ý , k o h o T y u č í š , P a n e !* Uponúžte sa teda pod Jeho mocnou rukou a dostanete svetlo; volajte k Nemu s prorokom: *O s v i e ť , P a n e , m o j e o č i , a b y s o m n e z a s p a l v s m r t i !*

O s m a s p o m i e n k a .

Milujte všetky svoje dcéry rovnako, nedávajte prednosť jednej pred druhou, lebo všetky sú stvorenia Božie a neviete, aké úmysly má Boh s nimi. Sú celkom isté, že tie, ktoré sa vám zdajú byť slabšími a málo hodnými, nie sú povolané stať sa najveľkodušnejšími a Velebe Božej najpríjemnejšími? A kto môže súdiť ľudské srdcia a tajné myšlienky stvorení? Zahrňte ich teda všetky rovnakou láskou a znášajte ich rovnako, lebo vám neprídeľší súdiť služobníčky Božie. On vie dobre, na čom ich určil, ako hovorí Písmo sväté. *B o h m ô ž e z k a m e ň o v v z b u d i ť d e t i B o ž i e .* Vy však konajte svoju povinnosť. Ak ich vidíte upadnúť z ľudskej slabosti do nejakej chyby, naprávajte ich s dobrotou a láskou. Takto budete neprestajne obrábať vinicu, ktorú vám zverili. Ponechajte však Bohu robiť obdivuhodnú veci, keď sa Mu to zaľúbi.

P o s l e d n á s p o m i e n k a .

Moje posledné slová, ktoré vám opakujem a neprestajne odporúčam, aj za cenu života, sú: Žite vždy svorne a majte iba jedno srdce a jednu dušu. Buďte jedna s druhou spojené zväzkom lásky, uctievať sa, pomáhať si a znášajte sa v Ježišovi Kristovi.

Ak sa budete o to usilovať, bezpochyby Boh bude medzi vami, budete sa tešiť priazni presvätej Panny Márie, svätých apoštolov, všetkých svätých a svätíc, anjelov, blahoslavených v nebi a všetkých stvorení na zemi. Boh totiž od večnosti tak zariadil, že tí, ktorí sú zjednotení z lásky k Nemu a svorne konajú dobro, budú mať veľký úspech a všetky veci sú in na ošoh.

Obdivujte teda dôležitosť tejto jednoty a svornosti. Túžte po nej, hľadajte, objímte a zachovávajúte ju zo všetkých svojich síl: lebo hovorím vám, keď budete takto zjednotené srdcom, budete napriek všetkým protivenstvám, prenasledovaniam a poďvodom zlého ducha ako najsilnejšia skala a nedobytná veža. Čo viac, uistujem vás, že všetky milosti, ktoré budete od Boha prosiť, zarúčene obsiahnute a ja budem vždy medzi vami nápomocná vašim modlitbám. Preto oduševnujte svoje dcéry, aby odvážne pokračovali v započatom diele a tešte sa všetky spolu, lebo všetko čo vám hovorím, bezpochyby sa splní.

Moja božská Laska, čo je aj vaša, udelí vám vo chvíli smrti preveľkú neoceniteľnú milosť. A keďže pravé priateľstvo sa pozná vo veľkej núdzi, verte mi a buďte isté, že vtedy zvlášť spoznáte, aká som pravá a verná priateľka.

Teraz vás opúšťam, buďte šťastné, majte živú vieru a pevnú nádej. Ale predtým prijaťte moje požehnanie:

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen.

Liturgia pred jedlom - podnecujúce modlitby :

1. Svätá Angela nám hovorí :

"Vložte svoju nádej v Boha;
majte živú vieru v neho;
pomôže vám vo všetkom. "

Pane, náš Boh, vďaka ti
za vieru a nádej našej Matky.
Pomôž nám nasledovať jej príklad.
Daj, aby sme pri požívaní tohto jedla
nezabúdali podeliť sa s tými, čo hladujú,
Kiežby všetci spoznali tvoju lásku. Amen.

2. Svätá Angela nám hovorí :

"Teraz žijem plnším životom,
ako keď som bola na tejto zemi.
Lepšie vidím dobré skutky,
ktoré ustavične konáte
a sú mi drahšie a milšie.
Teraz chcem a môžem vám viac pomáhať
a preukazovať všemožné dobro".

Vďaka ti, Pane, za prítomnosť
a za vernosť našej Matky.
Pre jej zásluhy si ku nám plný nehy a láskavosti.
Buď s nami počas tohto stolovania
a urob z nás poslov tvojej lásky. Amen.

3. Svätá Angela nám hovorí :

"Vzájomná láska a svornosť sú istým znakom,
že ideme dobrou a bohu milou cestou" /10. odkaz/

Pane, náš Boh, daj, aby sme rástli
vo vzájomnej láske.
Kiež by sme v radosť prijali toto jedlo,
čo nás zhrnemažďuje v tvojej láske.
Vďaka ti, Pane, za tento pokrm,
vďaka ti za lásku, ktorá nás spája. Amen.

4. Svätá Angela nám hovorí :

"Učte sa od nášho Pána,
lebo On, kým bol na tomto svete,
bol tu ako sluha
a poslúchal večného Otca až na smrť" /1. rada/

Pane, buď požehnaný za tvoju poníženú služobníčku Angelu,
ktorú si nám dal za Matku.
Buď požehnaný za toto jedlo.
Kiež nám dá silu budovať budúcnosť sveta
v duchu služby a podľa tvojho plánu. Amen.

5. Svätá Angela nám hovorí :

"Musíte sa úplne a pevne odhodlať,
že sa celkom podrobíte jeho vôli
a so živou a neochvejnou vierou
si vynôžete od neho všetko,
čo máte z lásky k nemu robiť".

/Odkaz/.

Jean Claude SAGNE, O.P.

Zasvätený celibát a spojenie s Bohom.

Dnes by sa mohlo zdať poďivným, že znovu zdôrazňujeme jedinečný záväzok, ktorý spája zasvätený celibát s objavom Božej lásky. Lepšie pochopenie Božej výzvy adresovanej manželom a koncilové vyzdvihnutie povolania každého pokrsteného kresťana k opravdivej svätosti mali za následok nejasné neurčité presvedčenie, že zasvätený celibát nepredstavuje, ak to tak možno povedať, nijakú zvláštnu výhodu pri hľadaní Boha. Či podľa Božieho volania je pokrstený kresťan ženatý alebo slobodný, je povolaný milovať Boha, chváliť ho a slúžiť mu. To je pravda. No pritom ide o dve rôzne cesty, i keď musia vyústiť k jednému cieľu: k vstupu do Otcovho prístrešku, pripraveného jeho zhromažďujúcou láskou.

Na týchto niekoľkých stranách nemôžem rozvinúť všetko, ale obidve charakteristické črty spojenia s Bohom u manželov podľa ich osobitného kresťanského povolania, uspokojujem sa tým, že veľkí tiahni načrtnem, v čom zasvätený celibát podporuje určitú formu spojenia s Bohom láskou a oddanosťou. V podstate rozvinem tri body: stotožnenie sa láskou s Ježišom, odovzdanie sa Otcovej vôli, a prijatie Božieho ako Božiu lásku.

S t o t o ž n e n i e s a l á s k o u s J e ž i š o m .

Vyvolením si zasväteného celibátu, pohyb celej bytosti smeruje k zjednoteniu sa s Ježišom, žijúc tak ako On. Ježiš žil svoj ľudský život medzi nami v celibáte. Ježišov celibát bol voľbou, t.j. Ježišovou odpoveďou na Otcovu výzvu k nemu. Tento celibát chcel niečo vyjadriť: neustály dôverný vzťah Syna k Otcovi. V Božom tajomstve Synov život spočíva v tom, že je celý obrátený k Otcovi. Syn žije len skrze Otca. Celý je úžasom pred darom Otca, ktorý utvára jeho život. Otec je číra štedrosť, v plnosti dáva Synovi všetko čo má, t.j. ani viac ani menej ako svoj vlastný božský život. Preto aj o Synovi vyznávané, že je Boh zrodený z Boha, Svetlo zrodené zo Svetla, pravý Boh zrodený z pravého Boha. Otcov dar je teda taký úplný a štedrý, že Synovi dáva život. Synov život nie je iné ako prijímanie Otcovho daru v úžase a radosť, v chvále a v ďakovaní. Syn je celý uchvátený láskou k Otcovi, lebo neustále objavuje túto štedrosť, ktorá mu dáva život. V tejto perspektíve lásky Syna k Otcovi má Ježišov celibát svoj najhlbší zmysel. Je to najúplnejšie a najpresvedčivejšie ľudské uskutočnenie hnutia lásky celej bytosti k Otcovi pre návrat k nemu. Ježiš je slobodný, neženatý, pretože je celý unášaný túžbou lásky po spojení s Otcov, prameňom jeho synovského bytia. V Ježišovom celibáte je vyjadrenie jeho existencie Božieho Syna ako celkom jednoduchý a jednotný pohyb návratu k Otcovi. Tu návrat k Otcovi vôbec neznamená akési pohltenie do Otca, akoby božské Osoby mali zmiznúť v stretnutí, ktoré by v skutočnosti bolo ich smrťou. Je to plne naopak. Návrat Syna k Otcovi je samým vyjadrením jeho života ako Syna: tento návrat je láskou a darovaním, t.j. samým životom, keď sa uzoberie, aby sa oddal, keď sa zbiera, aby sa delil, keď sa sústreďuje, aby sa stal odpoveďou tvorivou. Vcelku Ježišov celibát vyjadruje celú jeho lásku k Otcovi tak, že je zároveň znakom i cestou tejto lásky. Z tejto synovskej lásky logicky vyplýva, že Ježišov celibát je formou chudoby, školou samoty, zrieknutím sa každej ľudskej opory, slovom odumretím sebe samému. Toto všetko vedie k poslednej Ježišovej obeti v agonii križa, keď celý svoj život odovzdá do Otcových rúk z lásky a synovskej poslušnosti, s dôverou a úplnou odovzdanosťou.

Zasvätený celibát je odpoveďou na Božiu výzvu, voľbou žiť ako Ježiš z lásky k Nemu. Zrejme nestačí pre spojenie s Ježišom prijať celibát a skutočne ho zachovávať. Nasledovanie Ježiša je výzva milovať ho a nemôže sa obmedziť iba na akési vonkajšie kopírovanie správania. V celibáte je milujúca vôľa nájsť Ježiša tam, kde nás čaká, t.j. v samote jeho úplnej obety Otcovi. Z našej strany je to prednostná láska ku krížu. Viac než o životný štýl ide pritom o hlboké prináležanie celej našej bytosti Bohu. Ježišova svätosť je najprv poriadok bytia: On je Svätý Boží /Jn 6, 69/. Ježišova svätosť je ešte hlbšia ako jeho dokonalá láska k Otcovi: je to jeho spojenie s Otcom v podieľaní sa na tom istom božskom živote. Svätosť Ježišovho človečenstva má trvalý prameň v životnom spojení tohto človečenstva so samou osobou Božieho Slova. V zasvätenom celibáte je teda čosi, čo je veľmi skromnou, ale veľmi skutočnou účasťou na životnej svätosti Ježiša ako Božieho Syna. U nás je to darovanie Bohu nielen našu lásku, ale aj našu schopnosť milovať a celú našu bytosť. Zmyslom zasväteného celibátu je výzva k spojeniu s Bohom celým prináležaním Jemu: patriť Bohu v každej chvíli v chvile a radosť. Patriť Bohu znamená zasvätiť sa mu celou svojou láskou, poslušnosťou, pozornosťou a oddanou dôverou. V tom je duchovné rozpoloženie, ktoré je základom a plodom modlitby, rozjíňania. Skutočnosť modlitby sa vôbec nemeria prijatými milosťami, osvieteniami a duchovnými objavmi, ale predovšetkým a vo všetkom kvalitou lásky a spojenia sa s Bohom.

O d o v z d a n i e s a O t c o v e j v o ľ i .

. V živote zasväteného celibátu sú začiatky a etapy tak trochu ako v manželstve, i keď si presne nezodpovedajú v jednotlivostiach. Okolo tridsiatky prvé objavenie samoty prináša výzvu obnoviť prvotnú voľbu zasvätenia sa Bohu. Vekový nedzňík okolo štyridsiatky ukazuje, že vybraná voľba sa stáva neodvolateľnou. Spolu s prijatím vlastnej smrti ide tu v podstate o prijatie Božieho daru, ktorým nám Boh znovu chce dať duchovnú istotu čias nášho zasnúbenia s ním. Nastáva čas na všetko: žasnúť nad Božou láskou na úsvite nášho povolania i znova žasnúť nad touto láskou uprostred života; čas túžby všetko darovať a čas silnejšie a skutočnejšie nájsť opäť tú istú výzvu dať všetko Bohu. Chcel by som ešte povedať, že nasledujúca etapa k zrelosti, táto posledná priama línia našej cesty k Bohu, keď sám Boh rastie vysoko na obzore, táto etapa zrelosti sa vyznačuje pozvaním otvoriť svoje prázdne ruky, odovzdať Bohu všetko čo sme neprežili a ani nikdy nepoznáme, sen o manželskej láske a deťoch, istá až na koniec zriekania, ktoré spočíva v tom, že dávame čo nemáme, takže dávame seba vo svojej chudobe a túžbe po Bohu. I tu prežívanie celibátu nás vedie k tomu, čo je základom modlitby a spojenia s Bohom. Veď v našom spojení s Bohom nejde o to, aby sme mu dávali mimoriadne alebo aspoň ľudsky ako tak uspokojivé veci. Cesta nášho objavenia Boha je naša chudoba. Máme ho milovať, predkladajúc mu našu túžbu opravdu ho milovať, i svoju bolesť, že celý náš život neplynul v láske k nemu. V tomto zmysle je pravdou, že slobodný nemá v stretnutí s Bohom nič viac ako ženatý. Prichádza pred Boha s tým čo nemá, s veľkou chudobou viac alebo menej ochotne prijímanou a milovanou, ale v každom ohľade vpravde skutočnou. Táto chudoba je prinajmenej opätovnou výzvou zasvätenej osoby, výzvou nič nečakať od seba, ale všetko od Boha. V prenechaní sa Bohu je nielen odovzdanie celej svojej bytosti a celej svojej budúcnosti do jeho Otcovských rúk, ale ešte viac: očakávanie, aby On sám bol pre nás všetkým, aby On sám bol našou vernosťou a radosťou, aby On bol našou svätosťou a našou láskou k nemu.

Tak alebo onak, mať manžela, mať detí, to i s predpokladom ľudských zranení a skalami znamená mať, kým samota celibátu pozýva prejsť od tohto neprijemného mať k daru svojho byt' Bohu; ale čo sa tu z hľadiska duchovného deje, je naozaj oveľa hlbšie ako objav chudoby samej osoby. Ide tu o celú budúcnosť. Pre toho kto je sám, nepočíta sa sa s nijakým predĺžením osobnej existencie, v pokračovaní jeho úlohy v jeho projekte alebo blízky: Boh sám poskytuje budúcnosť a navyiac, Boh sám je touto budúcnosťou. Tu celibát odhaľuje posledný zmysel nádej každého kresťana: prijímať Boha, ktorý je náš život. V zasvätenom celibáte nejde o duchovnú výsadu, s istotou a poníženosťou treba brať do úvahy skutočnosť, ktorá je nepopierateľná. Môže byť ťažšie zrieknuť sa toho čo človek má ako toho, čo človek má, ale keď sa zrieknutie uskutoční, môže byť rýchle, trvalé a úplné, pretože sa redukuje na základný pohyb bytia a nevyžaduje zmenu našej existencie: ide o úplné prijatie nášho prítomného postavenia.

V prežívaní chudoby celibátu a očakávaní tej budúcnosti, ktorou sa môže stať pre nás jedine Boh, je niečo hlbšie: je to už dnes vstup do Božieho života, ktorý sa vybieva na naše ľudstvo, povolanie prijať a milovať ho. Vlastnou milosťou zasväteného celibátu je výzva milovať Cirkev v jej tajomstve, ktorým je spoločenstvo svätých. Tomu, kto sa celibátom zasväcuje Bohu, Boh dáva každodenné spoločenstvo anjelov a svätých. Zaiste, netreba tu čakať nič podivného a minoritného, lebo to môže byť iba vzrast viery Cirkvi v nás. No i tak modlitba zasväteného neženatého a nevydatej sa zaraďuje do modlitby celej Cirkvi v jej tajomstve lásky k Bohu postupnými darmi všetkých tých, ktorí sa nechali úplne uchvátiť Božou láskou.

P r i j a t i e D u c h a S v ä t é h o a k o B o ž e j l á s k y .

Čím viac sa v našom živote prehĺbuje láska k Bohu, tým viac smerujeme k vnútornému presvedčeniu, že len Boh sám môže v nás uskutočniť našu lásku k nemu a že napokon Boh môže plne uskutočniť túto lásku v nás len keď nás pritiahne k sebe prekročením posledného prahu na konci našej cesty k nemu v účinnom očakávaní svojej smrti. Tu sú dva aspekty, dve chvíle tohože duchovného objavu. V láske je túžba byť v prítomnosti toho, koho nad všetky slová, gesta alebo vymenené dary milujeme. Vlastnosťou lásky a milovania Boha, ktoré nám on sám vnuká, je úsilie ho milovať bez pričrčania sa a zotrúvavania v tom, čo nie je On. Tento slub celej našej bytosti, urobený pod vplyvom Ducha Svätého, však preniká bolesť, ktorú nemôže utíšiť a vyliečiť nijaké ľudské pôsobenie. Iba Duch Svätý osobne môže v nás posilniť úsilie o lásku k Bohu. Sám Duch Svätý prichádza k nám milovať Otca i Syna. Od nás sa žiada, aby sme prijali do seba, do svojich hlbín túto prítomnosť Ducha Svätého ako Božiu lásku, ktorá prichádza od Boha a ktorá je celkom zameraná na Boha. K prijatiu Ducha ako Božej lásky nás uspôsobuje práve zrieknutie sa každej inej túžby ako je túžba po Bohu. V tomto ohľade život v zasvätenom celibáte je školou postupného odpútania, v ktorom sa učíme zanechať všetko, čo nie je Boh a čo nevedie k nemu. Zasvätenie sa v celibáte nás má unášať k nasaďeniu celej našej bytosti na cestu čistej lásky k Bohu. Zo zasvätenej čistoty máme prejsť k láske, k milovaniu Boha pre to, čím je a pretože je. Čistá láska znamená milovať Boha takého aký je, milovať ho ako On nás miluje, spočinúť v jeho láske. Slovom, čistá láska, to je m i l o v a ť B o h a . A modlitba, ktorá najlepšie odpovedá tejto ceste čistej lásky, je modlitba poklony. Táto modlitba spočíva v tom, že zotrúvame v Božej prítomnosti v láske a nečakáme od neho nič iné ako jeho samého, t.j. jeho vernú a stálu prítomnosť.

I tu je v zasvätenom celibáte zvláštna výzva túžiť len po Bohu, jeho prítomnosti a jeho láske. Vyjadril by som to výrazmi očakávanie a vernosť. Celibát zameriava na bedlivosť v modlitbe toho, kto očakáva návrat Milovaného. Chudoba prežívaná v celibáte - ba aj utrpenie - podporujú vytrvalú vernosť tohto čakania. Tu sa spájajú dva spomínané aspekty: jedine Boh môže uskutočniť v nás našu túžbu ho milovať, ale uskutoční ju plne len keď nás priťiahne smrťou, aby nás spojil so živým prameňom svojej lásky.

Ostáva povedať, že Duch Svätý sa v nás stáva Božou láskou a verným očakávaním Milovaného jedným a tým istým hnutím. Vskutku, očakávanie je skutočné len skrze lásku. Naša láska k Bohu nás pohybuje plne sa s ním stretnúť. Očakávanie bez lásky sčuráva v sebe strach pred Bohom, ktorý sa prezrádza mnohými vnútornými rozdeľovaniami a mnohými protirečeniami v praktickom správaní. Naopak, skutočnosť lásky sa meria túžbou po spojení s Bohom, aby toto spojenie sa naplno prejavilo a viedlo k šťastnému a dokonalemu stretnutiu. Na tejto zemi netrpezlivosť stretnúť sa s Bohom nemôže mať iné duchovné ovocie, ako ponechanie sa na veľkú Otcovu nasledovaním Ježiša. Nejde teda o netrpezlivosť citeľnú, ani o prejavy sebazničenia. Náhlenie ohľadom Pánovho návratu neprináša iné pozitívne a reálne východisko, ako túžbu milovať ho stále viac dnes podľa toho, kým je pre nás. Jedine láska pripravuje na stretnutie s Pánom, a to v odovzdanosti, lebo On je a ostáva Pánom času a hodiny.

To, čo som chcel povedať je jednoduché a môže sa zhrnúť takto: zasvätený celibát je cestou chudoby, ktorý vedie k objaveniu a milovaniu toho, ktorým je : B O H A . To je Máriina cesta. Máriina prítomnosť celkom osobitne vychováva a chráni tých, ktorí prijali celibát pre Kráľovstvo. Prečo neuznať ponížené potreby prítomnosti matky, a to ešte viac u toho a tej, ktorí nenahradili rodinný krb rodičov, svojich rodičov iným krbom, ktorý sami zbudovali? Mária je vierou tých, čo sa modlia v mlčaní, ona je formovateľkou tých, čo sa chcú naučiť milovať Boha, ako ho ona milovala.

P. Jean-Claude SAGIE, O.P.
Vie consacrée, máj 1984.

- o -

Z C E L É H O S R D C A .

V májovom čísle Slovenských hlasov z Ríma /1984/ sme uverejnili správu o "duchovnej kytici", ktorú zozbierali chorí na Slovensku pod vedením rehoľných sestier a poslali Svätému Otcovi ako prejav vďaky za "jubilejný rok vykúpenia". Svätému Otcovi sa duchovná kytica mimoriadne páčila a na poďakovanie poslal všetkým chorým i rehoľným sestrám apoštolské požehnanie. Na pergamenu okrem podpisu vlastnoručne pripísal slová "Z celého srdca". Svätý Otec chcel týmito slovami dosvedčiť, ako veľmi si cení tieto prejavy lásky a obetavosti.

Ako píšete zo Slovenska, apoštolské požehnanie urobilo chorým "prenesmiernu radosť" a povzbudilo ich pracovať a obetovať sa ešte horlivejšie za Svätého Otca a za celú Cirkev. Chorí chcú teraz vymodliť priateľ zázračnú vec: aby totiž Svätý Otec mohol prísť do Česko-Slovenska. To, čo sa ľuďom na prvý pohľad môže zdať nemožným, Boh to na prosby svojich milých môže uskutočniť bez veľkých ťažkostí. Pridajte sa teda aj vy k modlitbám a utrpeniam našich chorých!

V marcovom čísle SHZR /1985/ je uverejnená kytica modlitieb a duchovných darov k vianočným sviatkom 1984 pre Svätého Otca, ktorá je omnoho "bohatšia" ako v predchádzajúcom roku!

Mons. Štefan VRABLEC

Príhovor k rehoľným sestrám

Drahé rehoľné sestry, príhovárať sa Vám, aby sme si pohovorili -- tak trochu meditatívne -- o Vašich problémoch. Aby náš rozhovor bol vážny a obsahovo plný, budeme sa opierať o sväté Písmo a dokumenty II. vatikánskeho koncilu.

V konštitúcii "Svetlo národov" koncil hovorí, že Cirkev svojimi liturgickými úkonmi, ktorými sprevádza rôzne etapy rehoľného zasvätenia, predstavuje rehoľné povolanie ako Bohu zasvätený stav. Teda ste z a s v ä t e n é B o h u . Toto je pevný, základný kameň, na ktorom treba stavať, ak má byť náš rozhovor účelný. Najprv si povedzme niekoľko slov o zasvätení všeobecne :

Zasvätiť znamená urobiť nejakú vec alebo osobu posvätnou, svätou. To môže urobiť len Boh. Tak napr. Boh dáva milosť, posväcuje alebo zasväcuje si človeka v krste, birmovke alebo vo sviatostnej vysviacke na diakona, kňaza a biskupa. Rezervuje si toho človeka pre seba: si moje dieťa, si môj vyznavač. Jediným činiteľom je tu Boh. Človek len pasívne prijíma.

Ale aj my sa môžeme zasvätiť, oddať Bohu. A to tým, že uznáme jeho právo na nás, uvedomíme si cieľ života a odpovieme na Božiu volanie. Osvedčíme sa, že chceme žiť ako Božie dieťa, vyznavač alebo kňaz. Toto zasvätenie voláme aktívne, pretože v ňom ako činiteľ vystupuje do predia človek.

Vždy, keď hovoríme o zasvätení, majme pred očami obidva aspekty: myslíme na Boží podiel -- On dáva milosť -- a myslíme aj na náš podiel -- človek milosť prijíma a oddáva sa Božiemu vedeniu.

A teraz niekoľko slov o rehoľnom zasvätení. V dekrétu "O rehoľnom živote" koncil hovorí, že v rehoľnom živote ide o osobitné zasvätenie, ktoré korení hlboko v krstnom zasvätení a je jeho plným zvrátnením. Teda ide tu o nový dar, ktorým si Vás Boh rezervoval pre seba.

Konštitúcia "Svetlo národov" podčiarkuje, že zasvätený život je nový dar Božej milosti, ktorý Otec dáva do dejín, aby sa Bohu a s ním nerozdelným srdcom zasvätili jedine Bohu v panenstve alebo v celibáte. Tento nový prídavok milosti z Božej strany vyžaduje novú odpoveď zo strany človeka. Touto odpoveďou zasvätené osoby nielen že zomierajú hriechu -- ako to od všetkých vyžaduje sviatosť krstu -- ale sa zriekajú sveta, aby žili jedine Bohu. Rehoľná osoba so svojím zasvätením bezvýhradne sa oddáva nadovšetko milovanému Bohu, takže je z nového a osobitného titulu určená pre službu a chválu Božiu.

Tu sa, drahé sestry, zastavme. Je to veľmi dôležitý bod nášho rozhovoru. Dobré si podčiarknite v pamäti, že :

rehoľné zasvätenie je nový, osobitný titul, pridaný ku krstnému zasväteniu, ktorým Vás Boh uschopňuje lepšie plniť prorocké poslanie vo svete

Niektoré sestry na Západe prežili krízu, zmalomyselneli, pretože zapochybovali o zmysle rehoľného stavu. Popierali, že ide o novú milosť, pridanú ku krstnej milosti. Hovorili, že hlavné -- ba jediné -- zasvätenie je krstné. Vzdali sa rehoľného rúcha, aby sa neodlišovali od iných, čo prijali krst ako oni.

Je isté, že rehoľné rúcho samo o sebe nie je hlavné. Bola by však chyba, keby sa jeho odvrhnutím chcela poprieť osobitosť milosti rehoľného zasvätenia. Lebo nie sú dostatočné prípady a dôvody, pre ktoré sa ho možno zriecť. Na jedno však neslobodno nikdy zabudnúť :

rehoľným zasvätením ste sa stali z nového, osobitného titulu Božími služobníkmi! A rehoľné rúcho má byť vonkajším znakom tohto zasvätenia, ako to viackrát prízvukoval Ján Pavol II.

Zamyslite sa nad sebou, nad svojou existenciou ako Bohu zasvätených osôb. Nedali ste sa zžda strhnúť prúdu plánov a nadplánov? Ako by ste chceli ospravedlnovať svoju prítomnosť v dnešnom svete?

Hej, spoločnosť v ktorej žijete, oceňuje len výsledky, výkony a Vás by chcela pokladať za neužitočný prežitok. Preberá tie práce, ktoré ste Vy - a rehoľné sestry už mnoho rokov pred Vami - konali s obetavosťou a láskou. A to vtedy, keď sa spoločnosť o to veľmi nezaujímal!

Buďte hrdé na vykonanú prácu, ktorú ste konali nie pre osobný zisk, ale preto, že Vás k tomu viedlo Vaše zasvätenie, pretože Vás tým poverila Cirkev - Matka a Učiteľka. Aj keď štát prevzal tieto Vaše práce, keď Vás vyradil zo škôl, sirotincov a nemocníc a keď Vás nespravodlivo prekáža pokračovať v tejto práci, necítte sa neužitoční, nemyslite si, že Vaš život je vyprázdnený.

Zmysel Vášho života je plný naďalej! Boh chce, aby ste žili v tejto spoločnosti, aby ste svojou prítomnosťou pripomínali Boha všetkým bratom a sestrám - veriacim či neveriacim. V a š a veľkosť nespočíva v tom, čo tvoríte a produkuje, ale v tom čo ste. Ste zasvätené Bohu!

Malý príklad: sviečka má cenu, povedzme dve koruny. Tá istá sviečka má cenu, keď slúži študentovi, ktorý sa v hlbokkej noci pripravuje na skúšky a nieto elektrického prúdu. A neporovnateľne väčšiu cenu má tá istá sviečka, keď sa stravuje na oltári.

Váš život je ako tá svieca: slúžili ste a slúžite blížnemu. No naďovšetko svojim zasvätením sa spaľujete pre Boha na oltári! Žite túto podstatnú časť svojho zasväteného života v celej plnosti! Pán Ježiš žil svoje zasvätenie Otcovi v tieni kríža a naplnil ho na Kalvárii. Kristov kríž nech ožiaruje a posilňuje aj Vaše zasvätenie Otcovi.

Každý deň sa značíte znakom kríža. Videl som, že aj niektoré rehoľné sestry robili znak kríža veľmi pokrivený. Azda ním nysleli na význam tohto gesta. Keď robíte znak kríža, zapak Vášho zasvätenia Bohu, značíte si čelo, aby ste chápali a oceňovali veci ako Kristus, zomierajúci na kríži. Vtedy dokázal najväčšiu lásku k Otcovi a k ľuďom a vtedy najväčšiu odsúdiť hriech. Aj Vy svojim zasvätením dokazujete najväčšiu lásku k Bohu a mali by ste mať túto lásku zároveň i pre všetkých ľudí. A Vaše zasvätenie by malo znamenať rozhodný odklon od každého hriechu.

Keď sa prežehnávate, značíte si hruď. To aby vo Vás horel Kristov plameň, ktorý máte odovzdať - ako olympijský ohen - srdciam bratov a sestier, ktorí sa spolu s Vami snažia, aby získali prvú cenu - neporušiteľný veniec slávy.

Keď sa prežehnávate, značíte si ranenú. To aby ste nenechali Krista raného ako apoštoli v getemanskej záhrade, po Judášovom zradcovskom bozku, ale aby ste Ho nasledovali denno-denne so svojím krížom, ktorý je vlastne čiastkou alebo relikviou Kristovho kríža.

V tomto duchu sa prežehnávajte a obnovíte tak denno-denne svoje zasvätenie Bohu a budete Ho žiť v plnosti!

- o -

OPAKUJME ČASTEJŠIE DENNE STRETNÉ MODLITBY, NAPRÍKLAD :
KRISTUS, VEĽKŇAZ, SPÁJAME SA S TVOJOU OBETOU, SKRZE ňU NÁS
ZÁCHRÁŤ, POSVÄŤ A ZJELNOŤ !

II.

Drahé rehoľné sestry, muselo to byť niečo úžasné, keď si Pán Ježiš dal priviesť slepca, ktorý k nemu opätovne volal a opýtal sa ho: "Čo chceš, aby som ti urobil?" A slepec odpovedal: "Pane, aby som videl!" Ježiš mu povedal: "Tvoja viera ťa uzdravila!" Slepce hneď videl a šiel za Ježišom po ceste.

Podobné stretnutia sa uskutočňujú v našom živote, keď prijímame sviatosti, lebo každá sviatosť je stretnutie so živým Kristom. Aj my, keď sa stretneme s Pánom Ježišom vo sviatosti pokánia, môžeme lepšie vidieť a ísť za ním po jeho ceste. Aby naše stretnutia s Kristom vo sviatosti pokánia boli účinnejšie, chceme sa trochu zamyslieť nad sviatosťou pokánia a jej významom v našom rehoľnom živote.

V novom cirkevnom zákonníku je 664 kánon, v ktorom sa hovorí o povinnosti rehoľných osôb často pristupovať k sviatosti pokánia. Kánon znie takto: "Nech rehoľné osoby zotrávajú v obrátení ducha k Bohu, nech si spytujú každý deň svedomie a nech často pristupujú k sviatosti pokánia".

Ak chceme byť duchom obrátení k Bohu, na to nestačí jeden úkon. Treba zotrávať v obrátení, teda obnovovať sa v ňom denno-denne, ako sa slnečnica každý deň obracia k slnku a rastlina k svetlu.

Ďalej cirkevný zákon hovorí o povinnosti spytovať sa svedomia - a to každý deň bez výnimky. Tak si lepšie uvedomíme svoju zodpovednosť za dobro i zlo v našom živote a rozhodnejšie sa zameriame na Boha. Každodenné spytovanie svedomia je aj výbornou prípravou na časté a užitočné pristupovanie k sviatosti pokánia!

Ako máme rozumieť výraz "časté pristupovanie k sviatosti pokánia"?

Cirkevný zákoník tu nič nespresňuje. Záleží teda vnútorných úprav jednotlivých rehoľných rodín a od duchovnej situácie jednotlivcov. Rozšírená mienka je, že často pristupuje k sviatosti pokánia ten, kto sa svedie aspoň každé dva týždne. Svätý Otec Ján Pavol II. sa svedie každý týždeň. Niektorí s tým nesúhlasia a hovoria, že sviatosť bola ustanovená na odpustenie ťažkých či smrteľných hriechov. Čo povedať?

Majú pravdu, ale len čiastočnú. Tridentský koncil vyhlásil, že sviatosť pokánia je povinná pre tých, čo spáchali ťažké hriechy. Ale ten istý koncil vyhlásil, že je dobré a oprávnené aj svedie, ak má penitent na svedomí iba všedné hriechy.

Je pravda, že v prvých storočiach nebolo v Cirkvi zvykom svedieť sa zo všedných hriechov. Iba neskôr sa zaviedla táto prax. Ale pápež Pius XII. v encyklike "O tajomnom Tele Kristovom" takto hovorí: "Je pravda, že všedné hriechy možno odčiniť mnohokrát chválitebným spôsobom, ale pre rýchlejší pokrok v čnostnom živote veľmi odporúčame nábožný zvyk častej svätej svedie. Tento zvyk Cirkev zaviedla z vnúknutia Ducha Svätého".

A niekoľko riadkov ďalej Pius XII. píše: "Tí spovední mladých kňazov, čo umenšujú alebo udušajú úctu k častej svedie nech vedia, že podnikajú niečo, čo sa protiví Kristovmu duchu a je na veľkú škodu tajomného tela nášho Spasiteľa".

Ján Pavol II. v apoštolskej exhortácii "O zriadení a pokaní" pripomína kňazom, aby zo všetkých síl podporovali časté pristupovanie veriacich k tejto sviatosti. V nasledujúcich častiach tejto exhortácie výslovne hovorí, ako je to záväzné pre niektoré kategórie veriacich. A tu istože myslí na rehoľné osoby a na kňazov!

V úvodných "Smerniciach obnoveného obradu sviatosti pokánia" sa hovorí o užitočnosti častej svätej spovede. Je veľmi užitočné často a sväto pristupovať k tejto sviatosti aj pre všedné hriechy. Nie je to totiž iba číre opakovanie obradu ani akési psychické cvičenie, ale ustavičné úsilie o zdokonalenie krstnej milosti.

Aby častá svätá spoveď priniesla v našom duchovnom a rehoľnom živote úžitok, majme na zreteli niektoré praktické zásady. Nikdy sa neuspokojme iba s minimálnou požiadavkou, totiž že je hlavné, aby sme sa vyhli ťažkému hriechu. To by mohlo znížiť duchovnú pohodlnosť a živorenie, útek od námahy ísť za Kristom na horu Prenemenia. Nepripustne, aby bol rozpor medzi vonkajším gestom a vnútorným cítením. Keď si klakneme do spovednice a povieme "zhrešil som", ale sa hriešnymi necítíme, ba možno sa pokladáme za lepších - veď sa často spovedáme - mohlo by to s nami tak dopadnúť ako s farizejom, ktorý sa vrátil z chrámu neospravedlnený. Keď však vonkajšie gesto zodpovedá vnútornému cíteniu, naučíme sa lepšie súcitiť s bratmi a sestrami medzi ktorými žijeme a s ktorými spoločne chceme vystupovať na horu kresťanskej dokonalosti. Vtedy vlastne aj na ich úžitok prijímame dar sviatosti pokánia, lebo sa stávajú viac svetlom a aj oni budú môcť s nami bezpečnejšie alebo horlivejšie kráčať k svätosti.

Nech je stredobodom každej spovede Kristus. Nebudeme teda všetku pozornosť venovať výpočítavaniu chýb a chybičiek, ktorých sme sa dopustili, ale budeme klásť dôraz na pozitívnu snahu nasledovať Krista. Budeme sa pýtať, v ktorých aspektoch sa podobáme Pánu Ježišovi, za ktorým máme kráčať a v ktorých bodoch sme sa od Neho oddialili.

Hriech nás chce vykoľajiť z dráhy, ktorú sme nastúpili vo sviatosti krstu a birmovania, ba aj rehoľného zasvätenia. Sviatosťou pokánia sa chceme na tej ceste stoj čo stoj udržať, aby sme s Kristom vedeli povedať svoje áno Otcovi, ktorý je na nebesiach.

Ako rehoľné osoby musíme venovať osobitnú pozornosť ešte jednej veci: uvedomme si, že naša rehoľná rodina je **d a r o m** **D u c h a S v ä t é h o C í r k v i**. Ním bola od vzniku a ním je doteraz. Vy všetky spolu ste týmto darom Cirkvi dnes. Keď sa spovedáte, uvedomte si, že máte spoluzodpovednosť za **k v a l i - t u** tohto daru! Úprimne a s ľútosťou vyznajte svoje malé či väčšie nevernosti, že ste nežili podľa ideálu, podľa štýlu, podľa pravidiel Vašej rehoľnej spoločnosti, čím sa Vaša rehoľná rodina stala menej darom, chudobnejším darom, než to bolo v Božích úmysloch a stala sa apoštolsky menej účinná. Pri častej spovedi majte pred očami celú Vašu rehoľnú rodinu, nielen seba! A sviatosťou spovede sa usilujte o dokonalejšie uzdravenie, o dokonalejšie zjednotenie s duchom, štýlom a pravidlami spoločnosti, aby Vaša rodina bola čoraz dokonalejším a bohatším darom celému cirkevnému spoločenstvu! Nech prevláda vo Vašich častých spovediach úsilie o stále väčšiu schopnosť a ochotu konať dobro, aby ste mohli lepšie a účinnejšie spolupracovať na Božom spasiteľskom pláne. Bol by to určitý duchovný egoizmus, keby sa niekto častou spovedou chcel iba okrášľovať čnosťami a vôbec by neprihliadal na to, čím má byť v Cirkvi. Mohli by to byť čnosti na čisto prirodzenej úrovni, mohla by to byť samoláska, čo umŕtvuje lásku apoštolskú.

Nakoniec, drahé rehoľné sestry, ešte jednu prosbu:

modlite sa, aby Pán Boh dal Cirkvi **m n o h o k ň a z o v**, ktorí by sa ochotne venovali tomuto vznešenému apoštolátu, akým je vysluhovanie sviatosti pokánia. Aby svätosťou života a dobrotou srdca približovali ľudom milosrdnú lásku Pána Ježiša, nášho Spasiteľa!

Apoštolská exhortácia Svätého Otca
J Á N A P A V L A I I .

R E D E M P T I O N I S D O N U M ,

D A R V Y K Ú P E N I A

rehoľníkom a rehoľným sestrám o ich zasvätení
vo svetle tajomstva Vykúpenia,

preložená z latinskej pôvodiny, uverejnená v L'Osservatore Romano
dňa 30. marca 1984

a vydaná Slovenským ústavom svätého Cyrila a Metoda v Ríme
roku 1984.

Apoštolská exhortácia Svätého Otca JÁNA PAVLA II.

D A R V Y K Ú P E N Í A

/ R E D E M P T I O N I S D O N U M /

preložená z latinskej pôvodiny, uverejnená v L'Osservatore Romano
dňa 30. marca 1984

a vydaná SUSOM v Ríme roku 1984

rehoľníkom a rehoľným sestrám o ich zasvätení vo svetle tajomstva
Vykúpenia.

Milovaní bratia a sestry v Kristu Ježišovi !

I. P O Z D R A V

1. D a r v y k ú p e n í a, ktorý tento mimoriadny Jubilejný rok stavia do zvláštného svetla, je osobitnou výzvou na obrátenie a zmierenie s Bohom v Ježišovi Kristovi. Vonkajší dôvod tohto Jubilea je síce historický - slávi sa totiž 1950. výročie toho, čo sa odohrávalo na kríži a pri zmŕtvychvstaní -, no súčasne v ňom vystupuje do popredia vnútorný dôvod, ktorý súvisí so samou hĺbkou tajomstva vykúpenia. Cirkvi sa zrodila z tohto tajomstva a z neho žije na svojej ceste dejinami. Čas mimoriadneho Jubilea má v sebe čosi, čo je mu celkom vlastné. Výzva na obrátenie a zmierenie s Bohom nás volá usilovnejšie a dôslednejšie r o z j í m a ť o našom živote a o našom kresťanskom povolaní vo svetle tajomstva vykúpenia, aby boli v tomto tajomstve zo dňa na deň čím pevnejšie zakorenené.

Ak sa táto výzva vzťahuje na všetkých členov Cirkvi, osobitne sa týka vás, r e h o ľ n í c i a r e h o ľ n é s e s t r y, čo ste sa zasvätili Bohu sľubmi evanjeliových rád a usilujete sa dosiahnuť plnosť kresťanského života. Vaše osobitné povolanie, ako aj celá náplň vášho života v Cirkvi a vo svete nadobúda svoj charakter a čerpajú svoju duchovnú silu z hĺbk y t o h t o t a j o m s t v a v y k ú p e n í a. Keď nasledujete Krista po "úzkej a strmej ceste" 1/, mimoriadnym spôsobom skusujete, aké "hojné je u neho vykúpenie".

2. Preto sa chcem ku koncu tohto Svätého roku osobitným spôsobom obrátiť na vás všetkých, rehoľníci a rehoľné sestry, ktorí ste sa celkom zasvätili kontemplácii, alebo sa venujete rozličným dielam apoštolátu. Už som tak urobil na mnohých miestach a pri rôznych príležitostiach, keď som potvrdil a sledoval evanjeliové učenie, obsiahnuté v celej cirkevnej tradícii, predovšetkým v učení posledného ekumenického koncilu, a to v dogmatickej konštitúcii L u m e n g e n t i u m a v dekrete P e r f e c t a e c a r i t a t i s, ako aj v duchu apoštolskej exhortácie nášho predchodcu Pavla VI. E v a n g e l i c a t e s t i f i c a t i o. Ak Kódex cirkevného práva, ktorý nedávno vstúpil do platnosti a v istom zmysle sa môže pokladať za posledný dokument Koncilu, bude pre vás veľmi užitočnou pomôckou a bezpečným vodcom pri definitívnom určení prostriedkov, aby ste verne a veľkodušne splnili svoje vznešené povolanie v Cirkvi. Z tej duše vás pozdravujem ako rímsky biskup a nástupca svätého Petra, s ktorým sú vaše komunity spojené osobitným spôsobom. Z tohto rímskeho stola nech sa k vám nesú ako neprestajná ozveň aj tieto slová svätého Pavla: " Z a s n ú b i l s o m v á s ... jedinému Snúbencovi, aby ste pred ním boli ako čistá panna zasvätená K r i s t o v i " 3/. Cirkvi, ktorá od apoštolov prijala poklad zasvätenia s božským ženíchom, hľadá s nesmiernou láskou na všetkých svojich synov a dcéry, ktorí prijatím evanjeliových rád a jej sprostredkovaním uzavreli vznešenú zmluvu s Vykupiteľom sveta.

Prijmite teda ako prejav lásky tieto slová Jubilejného roku vykúpenia, ktorými sa Cirkev na vás obracia. Prijmite ich, nech ste kdekoľvek; či v klauzúre kontemplatívnych komunit, alebo v dielňach, ktorými sa venujete mahorakým apoštolským službám: v misiách, v pastoraálnej činnosti, v nemocniciach a na iných miestach, kde slúžite ľuďom, ktorí trpia, vo výchovných ústavoch, v školách alebo na univerzitách; prijmite ich v jednotlivých vašich domoch, kde ste "zhromaždení v Kristovom mene" s povedomím, že "Pán je uprostred vás". 4/

Nech láskyplné slová Cirkvi, ktoré k vám zaznievajú v Jubilejnom roku vykúpenia, sú ozvenou tých láskyplných slov, ktoré sám Kristus adresoval každému a každej z vás, keď vyslovil ono tajomné "Nasleduj ma", 5/ a ktoré znamenali počiatok vášho povolania v Cirkvi.

II. POVOLANIE

"Ježiš naňho pozrel s láskou".

3. "Ježiš naňho pozrel s láskou" 6/ a povedal mu: "Ak chceš byť dokonalý, choď, predaj čo máš, a rozďaj chudobným; a budeš mať poklad v nebi. Potom príď a nasleduj ma". 7/ Hoci vieme, že bohatý mladík neprijal tieto slová, ktoré mu boli adresované a ktorými bol povolaný, predsa ich obsah si zasluhuje pozornú úvahu; hovorí nám totiž o vnútornej štruktúre povolania.

"Ježiš naňho pozrel s láskou..." To je Vykupiteľova láska, čo vyviera priamo z božskej a ľudskej hĺbky vykúpenia. Odzrkadľuje sa v nej večná láska Otca, ktorý "tak miloval svet, že dal svojho jednorodného Syna, aby nezhynul nik, čo v neho verí, ale aby mal večný život". 8/ Syn, vedený touto láskou, prijal od Otca v Duchu Svätom poslanie a stal sa Vykupiteľom sveta. Otcova láska sa zjavila v Synovi ako vykupiteľská láska. Práve táto láska je opravdivou cenou vykúpenia človeka a sveta. Kristovi apoštolí hovoria o tejto cene vykúpenia s hlbokým pohnutím: "Boli ste vykúpení nie porušiteľným striebrom alebo zlatom... ale drahou krvou Krista, nevinného a nepoškvrneného Baránka", 9/ píše svätý Peter. A svätý Pavol potvrdzuje: "Veľmi drahé ste boli vykúpení!" 10/

Povolanie ist cestou evanjeliových rád sa rodí z toho, že sa niekto vnútorne stretne s Kristovou láskou, ktorá je vykupujúcou láskou. Kristus povoláva práve touto vykupiteľskou láskou. V štruktúre povolania sa toto stretnutie s pozývajúcou láskou stáva čímisi celkom osobným. Keď sa Kristus na každého a na každú z vás "pozrel s láskou", drahí reholníci a reholné sestry, a povolal vás, tá vykupiteľská láska sa vzťahovala na presne určenú osobu a nadobudla súčasne ráz snúbeneckej lásky, stala sa totiž láskou vyvolenia. Táto láska sa vzťahuje na celú osobu, na jej dušu i telo, či už je to muž, alebo žena, na ono "osobné ja", ktoré je jedinečné a neopakovateľné. Ten, čo sa naveky dal Otcovi a "dáva" samého seba v tajomstve vykúpenia, ten osobne povolal človeka, aby sa aj on celý dal do osobitnej služby v diele vykúpenia tým, že sa včlení do určitej komunity uznanej a schválenej Cirkvou. Či tomuto povolaniu nezodpovedajú slová svätého Pavla: "Neviete, že vaše telo je chrámom Ducha Svätého... takže už nepatríte sebe? Veľmi drahé ste boli vykúpení". 11/

Veru tak je to. Kristova láska zasiahla každého a každú z vás, milovaní bratia a sestry, touto "cenou" vykúpenia. Preto ste si uvedomili, že viac "nepatríte sebe", ale jemu. Toto nové uvedomenie si skutočnosti pochádza zo spomenutého Kristovho "láskyplného pohľadu"

do hlbín vášho srdca. Odpovedali ste na jeho láskyplný pohľad, vyvolili ste si toho, ktorý si prv vyvolil každého a každú z vás a povolal vás vo svojej nesmiernej vykupiteľskej láske. Pretože si vás povolal "po mene", toto volanie sa vždy obracia na s l o b o d n é r o z h o d n u t i e č l o v e k a . Kristus hovorí: "Ak chceš..." Tým sa aj vaša odpoveď na jeho volanie stáva slobodnou voľbou. Ke ste sa vydali na cestu, ktorú vám on ukázal, vyvolil ste si Ježiša z Nazareta, Vykupiteľa sveta.

A k c h c e š b y ť d o k o n a l ý ...

4. Táto cesta sa nazýva aj c e s t o u d o k o n a l o s t i . Keď sa Kristus zhovára s mladíkom, povie mu: "Ak chceš byť dokonalý..."; a tak sa pojem "cesta dokonalosti" potvrdzuje aj biblickým textom. Konečne či sme nepočuli Spasiteľove slová v reči na Hore "Buďte teda dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec"? 12/ P o v o l a n i e č l o v e k a k d o k o n a l o s t i v y t u š i l i určitým spôsobom aj myslitelia a vychovávatelia v dávnych časoch a potom aj v nasledujúcich obdobiach dejín. No biblické povolanie má celkom osobitnú črtu: zvlášť veľa požaduje, keď predkladá človekovi dokonalosť, ktorou sa má podobať Bohu. 13/ Pre túto črtu povolanie celkom zodpovedá vnútornej logike Zjavenia, podľa ktorého človek bol stvorený na o b r a z a p o d o b u s a m é h o B o h a . Práve preto sa človek má usilovať o dokonalosť, ktorá je mu vlastná na základe tejto podobnosti a tohto obrazu. Svätý Pavol v Liste Efezanom o tom napísal: "Buďte... napodobňovateľmi Božími ako milované dieťa a nažívajte v láske, ako aj Kristus si nás zamiloval a obetoval sa Bohu za nás ako dar a obeta ľúbeznej vône". 14/

Teda pozvanie k dokonalosti prináleží k samej podstate k r e s - t a n s k é h o p o v o l a n i a . Na základe tohto povolania treba chápať aj Kristove slová povedané mladíkovi v evanjeliu; sú osobitným spôsobom spojené s tajomstvom vykúpenia človeka vo svete. Vykúpením totiž sa dielo stvorenia, skazené hriechom, vracia Bohu a predkladá sa dokonalosť, akú by podľa Božieho plánu a rozhodnutia malo mať celé stvorenstvo a osobitne človek. Preto je nevyhnutné potrebné, aby človek bol o d o v z d a n ý a v r á t e n ý B o h u , ak má byť n a p l n o v r á t e n ý s e b e s a m é - m ů . Odtiaľ tie večne povzbudzujúce slová: "Vrát sa ku mne, lebo som ťa vykúpil". A Kristove slová: "Ak chceš byť dokonalý, choď, predaj všetko čo máš, a daj to chudobným..." nás vovádzajú na pôdu evanjeliovkej rady chudoby, ktorá patrí k podstate reholného povolania a zasvätenia.

Tieto slová však možno chápať aj v širšom a, mohlo by sa povedať, v podstatnom zmysle. Učiteľ z Nazareta vyzýva mladíka, s ktorým sa zhovára, aby sa z r i e k o l životného programu, v ktorom na prvom mieste je kategória vlastníctva, čiže "mať" niečo, a aby miesto neho prijal životný program, ktorého zmyslom je hodnota ľudskej osoby, teda osobné "bytie" s celým jeho transcendentnom, ktoré je mu vlastné.

Takéto chápanie Kristových slov je akoby rozšíreným pozadím, na ktorom saskvie evanjeliová chudoba, predovšetkým tá chudoba, ktorá ako evanjeliová rada dodáva väčšiu dôstojnosť vašim mystickým zásnubám s božským Ženíchom Cirkvi. Ak chápeme Kristove slová v zmysle zásady, že "byť je viac než mať", najmä ak sa toto vlastníctvo chápe podľa učenia materializmu a utilitarizmu, dotýkame sa s a m ý c h a n t r o p o l o g i c k ý c h z á k l a d o v p o v o l a n i a v evanjeliu. Ak pritom máme na zreteli rozvoj česnej civilizácie, je to mimoriadne aktuálny objav. Práve preto je veľmi aktuálne aj povolanie "na cestu k dokonalosti", ako nám ju Kristu jasne ukázal.

Ak človek v dnešnej civilizácii, najmä v konzumnej spoločnosti bolestne pociťuje predovšetkým nedostatok osobného "bytia" - ktorý je dôsledkom množstva dohier, ktoré môže "mať" -, je ochotnejší prijať pravdu o povolaní, ktorú raz navždy vyjadrilo evanjelium. Rozhodne, povolanie, ktorému ste sa zasvätili, milovní bratia a sestry, keď ste nastúpili na cestu reholnej dokonalosti, dotýka sa k o r e ň o v l u d s k é h o b y t i a, koreňov ľudského životného údely na tomto svete. Evanjeliový "stav dokonalosti" vás od týchto koreňov neodlúčuje. Naopak, jeho pomocou sa viac upevňujete v tom, čo robí človeka človekom, prenikajúc božsko-ludským kvásom tajomstva vykúpenia toto ľudské bytie, mnohorakým spôsobom zatažené hriechom.

B u d e š m a ť p o k l a d v n e b i

5. Povolanie nesie so sebou aj odpoveď na otázku: Č o j e č l o v e k ? a A k ý m á b y ť ? ... Táto odpoveď dáva celému životu nový rozmer a určuje jeho presný a konečný význam. Tento význam vysvitá priamo z evanjeliovej výpovede, ktorá protirečí všeobecnej mienke. Podľa tejto výpovede stratí život ten, kto ho chce zachrániť, a naopak, ak niekto stratí život pre Krista a evanjelium, zachráni si ho, ako to čítame v Markovom Evanjelium 16/

Vo svetle týchto slov stáva sa priezračnou Kristova výzva: "Choď, predaj čo máš, a daj to chudobným; a budeš mať poklad v nebi; potom príď a nasleduj ma." 17/ Medzi týmito "choď" a nasledujúcim "príď a nasleduj ma" je úzky súvis. Možno tvrdiť, že tieto posledné slová určujú podstatu povolania; ide naozaj o to, aby človek sledoval Kristove šľapaje /sledovať - sequi, z čoho je výraz "sequela Christi - nasledovanie Krista"/. Zdá sa, že slovami "choď" - "predaj" - "daj - rozdaj" sa určuje podmienka predchádzajúce povolanie. Je isté, že táto podmienka nie je "mimo" povolania, ale "v ňom samotnom". Človek totiž objavuje nový zmysel svojho ľudského bytia nielen preto, aby "nasledoval" Krista, ale v takej miere ho objavuje, v akej miere nasleduje Krista. Keď "predá, čo má", a "dá chudobným", pochopí, že tie dobrá a majetky, ktoré kedysi vlastnil, neboli pokladom, ku ktorému by mal prilnúť, ale že j e h o p o k l a d j e v s r d c i, že dostal od Krista schopnosť "dávať" iným tým, že sa s á m d á v a. Bohatý nie je ten, kto má, ale ten, kto "dáva", ten, kto je s c h o p n ý dávať.

Evanjeliová výpoveď, protirečiacca všeobecnému zmysľaniu ľudí, sa stáva mimoriadne výraznou. Stáva sa totiž n o r m o u k o n a n i a s a m é h o s p ô s o b u " b y ť " : byť chudobným v tom zmysle, aký tomuto "bytiu" pripisoval Nazaretský učiteľ, znamená stať sa vo svojom ľudskom bytí rozdávatelom dobra. A zároveň to znamená aj n á j s ť " p o k l a d ". Tento poklad je n e z n i č i t e ľ n ý : ide totiž spolu s človekom do večnosti a patrí k božskej eschatológii človeka. Pre tento poklad človek dosahuje v Bohu svoju nemeniteľnú budúcnosť. Kristus hovorí: "Budeš mať poklad v nebi". Tento poklad nie je natoľko posmrtnou "odmenou" za skutky vykonané podľa príkladu božského Učiteľa, ale skôr e s c h a t o l o g i c k ý m d o v r - š e n í m toho, čo sa za t e h o skutkami stá, ako už tu na zemi vo vnútornom "poklade" srdca. Sám Kristus v reči na Hore povzbudzoval poslucháčov, 18/ aby si ukládali poklady v nebi, a dodal: "Kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce". 19/

Týmito slovami sa naznačuje eschatologická povaha každého kresťanského povolania a ešte viac eschatologická povaha povolania, ktoré sa uskutočňuje zachovávaním evanjeliových rád v duchovnom zasvätení s Kristom.

6. Š t r u k t ú r a t o h t o p o v o l a n i a, ako sa uvádza v synoptických evanjeliách v slovách mladíkovi, 20/ sa objasňuje rovnobežne s tým, ako odhaľuje základný poklad vlastného ľudského bytia v súvisi s tým "pokladom", ktorý má človek "v nebi". V tejto perspektíve základný poklad vlastného ľudského bytia sa spája s touto skutočnosťou: človek je "tým, že sa dáva". V takomto povolaní ten, ku komu má všetko priamo smerovať, je ž i v á o s o - b a J e ž i š a K r i s t a . Povolanie nastúpiť na cestu dokonalosti pochádza od neho a pre neho v D u c h u S v ä t o m, ktorý vždy nových ľudí, mužov a ženy, v rozličných etapách života, najmä v mladosti "učí" všetko, čo Kristus "povedal", 21/ najmä to, čo "povedal" mladíkovi, ktorý sa ho pýtal: "Učiteľ, čo dobrého mám robiť, aby som mal večný život?" 22/ Kristovou odpoveďou, ktorý sa "pozerá s láskou" na toho, s kým hovorí, vniká účinný kvas t a - j o m s t v a v y k ú p e n i a do svedomia, do srdca a vôle človeka, ktorý opravdivo a úprimne hľadá Krista.

Týmto spôsobom povolanie na cestu evanjeliových rád pochádza vždy od Boha: "Nie vy ste si nás vyvolili, ale ja som si vás vyvolil a ustanovil som vás, aby ste išli a prinášali ovocie a aby vaše ovocie zostalo." 23/ Samé povolanie, ktorým človek objavuje v celej hĺbke evanjeliový zákon dávať sa, vstúpený do svojho ľudského bytia, je d a r o m : Darom preplneným tým najvznešenejším duchom evanjelia; darom, v ktorom žiari božskoľudská povaha tajomstva vykúpenia. "V tomto spočíva láska: Nie my sme milovali Boha, ale on miloval nás a poslal svojho Syna ako zmiernu obeť za naše hriechy". 24/

III. Z A S V Ä T E N I E

R e h o l n é z a s v ä t e n i e j e " d o k o n a l e j š í m v y j a d r e n í m " k r s t n é h o z a s v ä t e n i a

7. Povolanie vás priviedlo k reholným sľubom, ktorými ste sa prostredníctvom Cirkvi zasvätili Bohu a súčasne ste sa včlenili do svojej reholnej rodiny. Preto aj Cirkev na vás myslí predovšetkým ako na osoby "zasvätené" a zasvätené Bohu v J e ž i š o v i K r i s t o v i , ktorému jedinému ste sa odovzdali do vlastníctva. Toto zasvätenie vám určuje aj miesto, ktoré máte v rozsiahlom spoločenstve Cirkvi, v Božom ľude. Ono zároveň vnáša do všeobecného poslania Božieho ľudu osobitný zdroj duchovných a nadprirodzených síl: osobitný spôsob života, vydávanie svedectva, vykonávanie apoštolátu, pričom však ostávajú verní poslaneu vášho Inštitútu, jeho totožnosti a duchovnému dedičstvu. Všeobecné poslanie Božieho ľudu má svoje korene v mesiášskom poslaní samého Krista - Proroka, Kňaza, Kráľa -, na ktorom poslaní majú všetci účasť a r o z l i č n ý m s p ô s o - b o m . Spôsob účasti na tomto poslaní, ktorý je vlastný Bohu zasväteným osobám, sa zhoduje s formou vášho včlenenia do Krista. Vznešenosť a vitalita tohto včlenenia vyplýva práve z reholného zasvätenia.

Reholné zasvätenie vytvára nový zväzok človeka s trojjediným Bohom v Ježišovi Kristovi. Tento zväzok vyrastá z p ô v o d n é h o s p o j i v a , ktoré sa zrodilo v o s v i a t o s t i k r s t u . Reholné sľuby "majú hlboké korene v krstnom zasvätení a sú jeho plnším vyjadrením". 25/ Týmto spôsobom prvé zasvätenie sa stáva svojou ustanovujúcou náplňou novým zasvätením: zasvätením a darovaním sa ľudskej osoby nadovšetko milovanému Bohu. Zväzky, ktoré ste na seba vzali zložením sľubov, že chcete žiť podľa evanjeliových rád čistoty, chudoby a poslušnosti podľa predpisov formulovaných v Stanovách príslušnej reholnej rodiny, nielenže vyjadrujú vaše zasvätenie sa Bohu, ale vám zároveň zaistujú aj potrebnú pomoc,

aby ste svoje zasvätenie dôsledne žili. Z toho vyplýva aj osobitný spôsob svedectva a apoštolskej činnosti Bohu zasvätených osôb. No príčinu tohto uvedomeného a slobodného zasvätenia a z neho vyplývajúceho darovania seba samého, ktorým sa človek bez výhrady odovzdáva Bohu, treba hľadať vo sviatosti krstu, ktorý nás privádza k veľkonočnému tajomstvu ako k vrcholu a stredu vykúpenia Ježišom Kristom.

Ak chceme postaviť reholný život do plného svetla a správne ho ohodnotiť, treba pripomenúť povzbudzujúce slová svätého Pavla v Liste Rimanom: "Neviete, že všetci, čo sme okrstení v Ježišovi Kristovi, v jeho smrti sme podelení? Krstom sme teda s ním pochovaní v smrti, aby sme tak, ako bol Kristus vzkriesený... aj my žili novým životom..." 26/ "starý človek bol s ním ukrižovaný... aby sme už nepotrečili hriechu..." 27/ "Tak zmýšľajte o sebe aj vy; že ste mŕtvi hriechu, a žijete Bohu v Kristovi Ježišovi". 28/

Reholné zasvätenie -- sviatostnou silou krstu, z ktorého vyrastá -- je "novým pochovaním v Kristovu smrť": je novým pre lásku a povolanie; novým pre uvedomenosť a voľbu; novým pre ustavične sa obnovujúce "obrátenie". "Pochovanie v smrť" pôsobí takto aby človek, "pochovaný s Kristom", ako Kristus žil novým životom. Na ukrižovanom Kristovi ako na hlbokom základe spočíva jednak krstné zasvätenie a jednak zachovávanie evanjeliových rád, ktoré -- podľa slov Druhého vatikánskeho koncilu -- "tvorí akoby osobitné zasvätenie". Ono je zároveň smrťou a oslobodením. Svätý Pavol hovorí: "Zmýšľajte o sebe, že ste mŕtvi hriechu". No súčasne nazýva túto smrť "oslobodením od otroctva hriechu". Predovšetkým však reholné zasvätenie, spočívajúce na svätom krste ako na svojom základe, utvára nový život "pre Boha v Kristovi Ježišovi".

A tak spolu s profesiou evanjeliových rád sa oveľa zrelším a uvedomelejším spôsobom "odkľadá starý človek" a zároveň -- aby sme znova použili slová z Listu Efezanom 29/ -- "sa oblieka nový človek, stvorený podľa Božieho obrazu, v spravodlivosti a pravej svätosti".

Zmluva snúbeneckej lásky

8. Preto teda, milovaní bratia a sestry, vy všetci, čo v celej Cirkvi žijete zmluvu uzavretú profesiou evanjeliových rád, v tomto Svätom roku vykúpenia obnovoť si povedomie, že mimoriadnym spôsobom máte účasť na Vykupiteľovej smrti na kríži; tú účasť, pre ktorú ste s ním povstali a neustále povstávate k novému životu. Pán hovorí ku každému a ku každej z vás, ako kedysi prehovoril ústami proroka Izaiáša:

"Neboj sa, pretože som ťa vykúpil a povolal som ťa tvojím menom: mne prináležíš." 30/

Evanjeliová výzva: "Ak chceš byť dokonalý... nasleduj ma" 31/ nás sprevádza a riadi svetlom vyžiarujúcim zo slov božského Učiteľa. Kristovo volanie vychádza z hĺbky vykúpenia a z nej prichádza do duše človeka; toto spásenosné volanie silou milosti vykúpenia vezme v duši povolaného konkrétnu formu zasväteného života podľa evanjeliových rád. Taký život je vašou odpoveďou vykupiteľskej lásky, ktorá povoláva; a aj táto odpoveď je plná lásky: lásky, ktorá sa dáva a ktorá je vnútornou silou zasvätenia, to jest osobného zasvätenia. Izaiášove slová: Vykúpil som ťa -- prináležíš mi akoby potvrdzovali a posväcovali túto lásku, ktorá je láskou plného a výlučného zasvätenia sa Bohu. Týmto spôsobom sa vytvára osobitná zmluva zasnubnej lásky, v ktorej akoby ustavične zaznievali slová Izraelovi,

ktorého si "Pán vyvolil... za svoje vlastníctvo". 32/ Títož v každom človeku zasvätenom Bohu sa opakuje voľba "Izraela" novej a večnej Zmluvy. Mesiašsky ľud, celá Cirkev je vyvolená v každom človekovi, ktorého si Boh vyvolil z tohto ľudu; hovoríme: v každom človekovi, ktorý sa zasväcuje Bohu z a v š e t k ý c h ako výlučné vlastníctvo! Hoci nikto, ani ten najsvätejší človek nemôže opakovať Kristove slová "pre nich posväcujem seba samého", 33/ pre ich výkupnú silu predsa každý, kto sa s láskou, ktorá sa daruje, obetuje Bohu ako výlučné vlastníctvo, môže sa dostať prostredníctvom viery do okruhu týchto slov.

Či nás k tomu nepobádajú aj iné slová apoštola Pavla v L i s t e R i m a n o m , ktoré sme často opakovali a o nich rozjímali: "Bratia, pre Božie milosrdenstvo veľmi vás prosím, aby ste svoje telá prinášali ako živú, svätú, Bohu milú obeť, ako svoju správnu duchovnú bohoslužbu"? 34/ V týchto hlasoch akoby z diaľavy sa ozývajú slová toho, ktorý keď prichádzal na svet a stal sa človekom, povedal Otcovi: "Dal si mi telo... Hľa, prichádzam, aby som plnil tvoju vôľu, Bože." 35/

V týchto osobitných okolnostiach Jubilejného roku vykúpenia pripomeňme si toto tajomstvo Kristovho tela a duše, ako neporušenú schránku snúbeneckej a výkupnej lásky; snúbeneckej preto, že je výkupná. P o h n u t ý l á s k o u o b e t o v a l s e b a s a m é h o , vedený láskou vydal svoje telo "za hriech sveta". Reholným zasvätením ste sa ponorili do veľkonočného Vykupiteľovho tajomstva a láskou bezvýhradného darovania seba samých chcete naplniť svoju dušu i telo duchom obety, ako k tomu povzbudzuje svätý Pavol citovanými slovami z Listu Rimanom: "aby ste prinášali svoje telá ako živú a svätú obeť". 36/ Týmto spôsobom sa v reholnej profesii vtlača ako pečať p o d o b n o s t s t o u l á s k o u , ktorá v K r i s t o v o m S r d c i je súčasne vykupiteľská i snúbenecká. A taká láska, drahí bratia a sestry, musí v každom z vás vyprúdiť práve z prameňa toho o s o b i t n é h o z a s v ä t e n i a , ktoré spočíva na sviatosťnom základe krstu a je z a č i a t k o m v á š h o n o v é h o ž i v o t a v Kristovi a v Cirkvi; je začiatkom n o v é h o s t v o r e n i a .

Nech každý a každá z vás s touto láskou tým hlbšie prežíva r a d o s t z t o h o , že p a t r i t e v ý l u č n e B o h u , pretože ste osobitným dedičstvom Najsvätejšej Trojice, Otca, Syna i Ducha Svätého. Opakujte si častejšie tieto Bohom vlnuté slová Zalmistu :

"Veď kohože mám na nebi?

A keď som pri tebe, nič pozemské ma neteší.

Hynie mi telo i srdce;

no Boh je Boh môjho srdca a podiel večný". 37/

Alebo tieto :

"Hovorím Pánovi: Ty si môj Pán.

Pre mňa niet šťastia bez teba...

Ty, Pane, si môj podiel na dedičstve a na kalichu,
v твоjich rukách je môj osud". 38/

Nech povedomie, že patríte samému Bohu v Ježišovi Kristovi, Vykupiteľovi sveta a Ženichovi Cirkvi, v t l a č í s a v á m a k o p e č a ť n a s r d c a , 39/ na myšlienky, slová a skutky ako znamenie biblickej nevesty. Ako viete, toto vrúcne a hlboké poznávanie Krista sa uskutočňuje a prehĺbuje deň čo deň pomocou života osobnej, komunitárnej a liturgickej modlitby, ktoré je pravidlom vašich jednotlivých reholných rodín. Práve reholníci a reholné sestry venujúci sa prevažne kontemplatívneho životu veľmi naponáhajú svojich bratov a sestry venujúcich sa činnému životu a veľkodušne

ich podporujú. Nech toto povedomie, že prináležite Kristovi, spôsobí, aby sa vaše srdcia, myšlienky a skutky, akoby otvorené kľúčom tajomstva vykúpenia, s p r í s t u p n í l i všetkým bolestiam, všetkým potrebám, všetkým nádejam ľudí a sveta, medzi ktorých je vsadené vaše evanjeliové zasvätenie ako sobitný znak prítomnosti Boha, "pre ktorého všetci žijú" 40/ a ktorí sú zahrnutí do neviditeľného okruhu jeho kráľovstva.

Slová "nasleduj ma", ktoré Kristus povedal, keď sa na každého a na každú z vás, drahí bratia a sestry "zahľadel s láskou", majú aj tento význam: Spolupracuj čo najplnšie a najdôslednejšie na u t v á r a n í " n o v é h o s t v o r e n í a ", 41/ ktoré sa má zjaviť z vykúpenia sveta mocou Ducha pravdy, ktorý pôsobí z bohatstva Kristovho veľkonočného tajomstva.

IV. EVANJELIOVÉ RADY

Plán vykúpenia

9. Reholnou profesiou sa pred každým a pred každou z vás otvára cesta evanjeliových rád. V evanjeliu je veľa povzbudení, ktoré presahujú hranice prikázaní; naznačujú nielen to, čo je "potrebné", ale aj to, čo je "lepšie". Takými sú napríklad povzbudzujúce slová, aby sme nesúdili, 42/ aby sme požičiavali a "nič za to nečakali", 43/ aby sme splnili všetky želania a prosby blížnych, 44/ aby sme pozývali na hostinu chudobných, 45/ aby sme vždy odpúšťali ľuďom, 46/ a mnoho iných im podobných povzbudení. Podľa tradície sa reholná profesia evanjeliových rád sústreďuje na tri prvky: čistotu, chudobu a poslušnosť. Taký zvyk, zdá sa, dosť jasne osvetľuje dôležitosť týchto základných prvkov a v určitom zmysle je "súhrnom" poriadku spásy. Všetko, čo je v evanjeliu radou, nepriamo patrí do programu tej cesty, na ktorú Kristus povoláva, keď hovorí: "Nasleduj ma". No čistota, chudoba a poslušnosť udeľujú tejto ceste k r í s t o - c e n t r á l n y r á z a v t l á č a j ú jej osobitný znak celého plánu vykúpenia.

K podstate tohto "plánu" patrí p r e t v o r e n i e vesmíru c e z s r d c e č l o v e k a, z hĺbky ducha: "Stvorenie totiž túžobne očakáva zjavenie Božích synov... v nádeji, že aj samo stvorenie bude vyslobodené z otroctva skazy, aby malo účasť na slobode a sláve Božích detí." 47/ A toto pretvorenie postupuje ruka v ruku s láskou, ktorú Kristovo volanie vlieva do duše človeka; teda s tou láskou, ktorá tvorí podstatu zasvätenia. Týmto zasvätením sa muž alebo žena oddáva Bohu v reholnom živote, ktorý má svoj podklad na sviatostnom zasvätení v krste. Základy plánu vykúpenia môžeme objaviť v slovách Prvého listu svätého Jána: "Nemilujte svet, ani čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska. Veď nič, čo je vo svete, ani žiadostivosť tela, ani žiadostivosť očí, ani pýcha života nie je z Otca, ale zo sveta. A svet sa pomíne aj jeho žiadostivosť. Kto však plní Božiu vôľu, zostáva naveky." 48/

Milovaní bratia a sestry, reholné zasvätenie vkladá do srdca každého a každej z vás O t c o v u l á s k u, tú lásku, ktorá je v srdci Ježiša Krista Vykupiteľa sveta. Táto láska objíma svet a všetko, čo v ňom p o c h á d z a o d O t c a, a tá láska sa usiluje prekonať vo svete všetko, čo "nie je z Otca". Teda zápasí, aby prekonala trojnásobnú žiadostivosť. "Žiadostivosť tela, žiadostivosť očí a pýcha života" väžia v človeku ako n á s l e d o k p r v o t n é h o h r i e c h u; pre tento hriech vzťah človeka k svetu, ktorý Boh stvoril a zveril človekovi, aby ho ovládal, 49/ je v srdci človeka mnohokrát spôsobom narušený. Evanjeliové rady čistoty, chudoby a poslušnosti sú podľa plánu vykúpenia najúčinnnejšie

prostriedky, ako napraviť v srdci človeka ten vzťah k "svetu" : k vonkajšiemu svetu, ako aj k tomu vlastnému "ja", ktoré je, v biblickom chápaní, ústrednou časťou "sveta", ak z neho vychádza niečo, čo "nie je z Otca".

Medzi citovanými výrazmi Prvého listu svätého Jána ľahko vytušíme veľkú dôležitosť troch evanjeliových rád v celom pláne vykúpenia. Evanjeliová čistota nám pomáha pretvoriť vo svojom vnútornom živote všetko to, čo pochádza zo žiadostivosti tela; evanjeliová chudoba všetko to, čo sa rodí zo žiadostivosti očí; a napokon evanjeliové poslušnosť nám umožňuje radikálne pretvoriť to, čo v ľudskom srdci vychádza z pýchy života. Schválne tu hovoríme o víťazstve ako o pretvorení, lebo celý plán vykúpenia je zarámčovaný do slov, ktoré Kristus predniesol v kňazskej modlitbe k Otcovi: "Naprosím, aby si ich vzal zo sveta, ale aby si ich ochránil pred Zlým". 50/ Podstatným cieľom evanjeliových rád je "prispieť k obnove stvorenia": Svet má byť podriadený človekovi, aby sa tak človek dokonale odovzdal Bohu.

Účasť na Kristovom uponížení

10. Vnútorný cieľ evanjeliových rád nám pomáha objaviť iné aspekty, ktoré osvetľujú iah úzky vzťah s plánom vykúpenia. Vieme, že tento plán vrcholí vo veľkonočnom tajomstve Ježiša Krista, v ktorom sú spojené zrieknutie sa seba samého skrze smrť a začiatok nového života skrze zmŕtvychvstanie. Pri zachovávaní evanjeliových rád sa akoby odráža tento veľkonočný dualizmus: 51/ nevyhnutnosť zničiť všetko to, čo je v každom z nás hriechom i s jeho následkami, a súčasne schopnosť kaŕdodenne sa znovuzrodiť k vznešenému jšiemu dobru, ukrytému v ľudskej duši. To dobro sa stáva zjavným pod vplyvom milosti; na jej podnety sa ľudská duša stáva citlivejšou práve zachovávaním čistoty, chudoby a poslušnosti. Celý plán vykúpenia sa uskutočňuje tým, že dušu priťahuje a vedie tajomné pôsobenie Duchu Svätého, ktorý priamo pôsobí v každom posvätení. Milovaní bratia a sestry, na tejto ceste zachovávanie evanjeliových rád otvára v každom a v každej z vás široký priestor "novému stvoreniu", 52/ ktoré sa zjavuje vo vašom ľudskom "ja" ako ovocie vykúpenia a cez toto "ľudské" "ja" sa prejavuje aj v ostatných medzisobných a sociálnych rozmeroch. Teda súčasne sa prejavuje aj v ľudstve ako časti Bohom stvoreného sveta; toho sveta, ktorý Otec "znova" miloval vo večnom Synovi, Vykupiteľovi sveta.

O tomto Synovi svätý Pavol hovorí: "Hoci má božskú prirodzenosť, ... zriekol sa seba samého, prijal podobu sluhu, stal sa podobným ľuďom." 53/ Teda osobitosť zrieknutia, ktorú so sebou prináša život podľa evanjeliových rád, je úplne kristocentrická. Preto Učiteľ z Nazareta výslovne označuje kríž ako podmienku pre toho, kto ho chce nasledovať. Ten, čo každému z vás kedysi povedal "nasleduj ma!", povedal tiež: "Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž nasleduje ma." /Totiž nech ide v mojich šľapajách./ 54/ To povedal všetkým svojim poslucháčom, nielen učeníkom. A tak z ák on zriekania patrí k podstate kresťanského povolania. Osobitne však patrí k podstate povolania, ktoré je spojené s profesiou evanjeliových rád. Tým, čo kráčajú po ceste tohto povolania, sa stanú potom jasnými aj tie ťažké výrazy, ktoré čítame v Liste Filipanom: "Pre neho som sa zriekol všetkého a všetko pokladám za odpadky, aby som získal Krista a aby som bol v ňom." 55/

Zriekanie - odkaz kalvárskeho tajomstva - si žiada, aby človek "bol" plne v Kristovi, pribitom na kríži a zmŕtvychvstalom; aby v ňom človek až do koreňa poznal tajomstvo svojho ľudského bytia a utvrdil sa v ňom počas tohto podivuhodného procesu, ako inde o ňom Apoštol píše: "Hoci náš vonkajší človek chradne, predsa ten náš vnútorný sa obnovuje zo dňa na deň." 56/ Týmto spôsobom dielo vykúpenia prenáša silu veľkonočného tajomstva do oblasti ľudského bytia, ktoré je ochotné nasledovať Kristovo pozvanie žiť v čistote, chudobe a poslušnosti, čiže žiť podľa evanjeliových rád.

V. ČISTOTA A CHUDOBA - POSLUŠNOSŤ

Č i s t o t a

11. Veľkonočný ráz nášho povolania možno objaviť z rozličných hľadísk v jeho vzťahoch k jednotlivým evanjeliovým radám.

Vo svetle vykupiteľského diela treba posudzovať a žiť tú č i s t o t u, ktorú slúbil každý a každá z vás Bohu spolu s chudobou a poslušnosťou. V tomto spočíva odpoveď na Kristove slová, ktoré sú: "...Iní sú neschopní manželstva, lebo sa takými urobili sami pre nebeské kráľovstvo. Kto to môže pochopiť, nech pochopí." 57/ Predtým však Kristus jasne povedal: "Nie všetci pochopia toto slovo, iba tí, ktorým je to dané". 58/ Tieto slová jasne ukazujú, že táto výzva je radou. O tomto aj apoštol Pavol výslovne uvažuje v Prvom liste Korinťanom. 59/ Táto rada je osobitne usmernená na lásku ľudského srdca. Zatiaľ čo chudoba a najmä poslušnosť, ako sa zdá, zvyrazňujú predovšetkým vykupiteľský ráz lásky, ktorá oživuje reholné zasvätenie, čistota vyzdvihuje skôr jej snúbenecký ráz. Ako vidno, ide tu o čistotu, ktorou sa niektorí "urobili neschopní manželstva pre nebeské kráľovstvo", teda ide tu o panenstvo, ako o prejav snúbeneckej lásky voči samému Vykupiteľovi. Na toto myslí i Apoštol, keď učí: "Kto manželstvom spája svoju pannu, dobre robí; a ten, čo ju nespája, lepšie robí." 60/ "Kto nie je ženatý, stará sa o veci Pánove - ako sa páčiť Pánovi." 61/ "Aj nevydatá žena, aj panna sa starajú o veci Pánove, aby boli sväté telom i duchom." 62/

Ani v Kristových, ani v Pavlových slovách nenachádzame podčeňovanie manželstva. Evanjeliová rada čistoty iba naznačuje tú osobitnú možnosť, ktorá sa ľudskému srdcu tak muža, ako aj ženy ponúka zo snúbeneckej lásky k samému Kristovi, "Pánovi" Ježišovi. To "Kto sa urobí neschopným manželstva pre nebeské kráľovstvo" neznamena iba slobodné zrieknutie sa manželstva a rodinného života, ale charizmatickú voľbu Krista za jediného a výlučného Ženicha. Táto voľba nielen mimoriadne umožňuje človeku "starat' sa" o "Pánove veci", ale - keďže je vykonaná "pre Božie kráľovstvo", robí eschatologické Božie kráľovstvo blízky život všetkých ľudí v podmienkach pominuteľného života a určitým spôsobom ho sprítomňuje vo svete.

Takto Bohu zasvätené osoby dosahujú sám cieľ celého plánu vykúpenia. Tento cieľ sa stáva zjavným tým, že Božie kráľovstvo, svojou povahou definitívne a eschatologické, stáva sa stále viac blízky. Sľubom čistoty sa Bohu zasvätené osoby zúčastňujú na diele vykúpenia slobodným zrieknutím sa časných radostí manželského a rodinného života; no na druhej strane tým, že sa "urobili neschopnými manželstva pre nebeské kráľovstvo", vnášajú do tohto prechodného sveta posolstvo o budúcom vzkriesení 63/ a o večnom živote; je to život spojenia s Bohom prostredníctvom blaženého nazerania a lásky, ktorá v sebe obsahuje a preniká všetky lásky ľudského srdca.

12. Pokiaľ ide o chudobu, veľmi významné sú slová Druhého listu Korinťanom, ktoré sú dôkladným zhrnutím všetkého, čo počúvame v evanjeliu o tomto argumente. "Poznáte milosť nášho Pána Ježiša Krista; On, hoci bol bohatý, stal sa pre vás chudobným, aby ste sa v jeho chudobe stali bohatými." 64/ Podľa týchto slov chudoba je časťou vnútornej štruktúry výkupnej milosti Ježiša Krista. Bez chudoby nemožno pochopiť tajomstvo, ktorým sa Božstvo darovalo človekovi; a toto darovanie sa uskutočnilo v Ježišovi Kristovi. Práve preto chudoba tvorí akoby stredobod evanjelia, uvádza sa totiž na začiatku vyhlásenia ôsmich blahoslavenstiev: "Blahoslavení chudobní v duchu." 65/ Evanjeliová chudoba zjavuje pohľad ľudskej duše perspektívu celého tajomstva "dô veľkosti skrytého v Bohu". 66/ Iba takí "chudobní" sú schopní vnútorne pochopiť chudobu toho, ktorý je nekonečne bohatý. Kristova chudoba skrýva v sebe toto nekonečné Božie bohatstvo; ba je jeho neomylným zvýraznením. Také bohatstvo, totiž samo Božstvo, sa nedalo primerane vyjadriť v nijakom stvorenom dobre. Toto bohatstvo sa môže vyjadriť iba v chudobe, a preto ho môžu správne pochopiť iba chudobní, to jest chudobní v duchu. A prvý z nich je Kristus, Boh a človek; "On, hoci bol bohatý, stal sa chudobným." On nie je iba Učiteľom, ale aj hlásateľom a ručiteľom tej spásy, ktorá zodpovedá nekonečnému Božiemu bohatstvu a nevyčerpatelnej sile jeho milosti.

Preto je tiež pravda, čo hovorí Apoštol: "Obohatil nás svojou chudobou". Je učiteľom a hlásateľom chudoby, ktorá obohacuje. Práve preto hovorí v synoptických evanjeliách mladíkovi: "Predaj, čo máš... rozďaj... a budeš mať poklad v nebi." 67/ V týchto slovách je výzva obohatiť iných vlastnou chudobou; ale v hĺbke tohto pozvania sa ukrýva svedectvo o nekonečnom Božom bohatstve, ktoré - prenesené do ľudskej duše tajomstvom milosti - práve prostredníctvom tejto chudoby otvára v samom človeku prameň na obohatenie ostatných. Tento prameň sa nedá porovnať s nijakým iným bohatstvom hmotných dobier, lebo ide o prameň, z ktorého čerpáme dobro iným, ako to robí sám Boh. K tejto štedrosti sa prichádza v tajomstve samého Krista, ktorý "nás obohatil svojou chudobou". Môžeme pozorovať na stránkach evanjelia, ako sa uskutočňuje toto obohacovanie a napokon vyvrcholí vo veľkonočných udalostiach: Kristus, najchudobnejší vo chvíli smrti, ktorú podstúpil na kríži, je ten istý, ktorý nás svojím zmŕtvychvstaním nekonečne obohacuje plnosťou nového života.

Milovaní bratia a sestry, chudobní duchom prostredníctvom evanjeliového zasvätenia, prijmite v celom svojom živote túto spásu v novej forme Kristovej chudoby. Deň čo deň sa v nej zdokonaľujte! "Hľadajte najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť", a všetko ostatné "dostanete navyše". 68/ Nech sa vo vás skrze vás splní evanjeliové blahoslavenstvo určené chudobným, 69/ chudobným v duchu/ 70/

Poslušnosť

13. "Kristus, hoci mal božskú prirodzenosť, nepridržiaval sa násilne svojej rovnosti s Bohom, ale zriekol sa seba samého, prijal podľahu, stal sa podobným ľuďom a navonok bol ako človek. Uponížil sa, stal sa poslušným až na smrť, až na smrť na kríži". 71/

Týmito slovami L i s t u P a v l a F i l i p a n o m sa dotýkame samej podstaty vykúpenia. Do tejto skutočnosti je vsadená ako prvoradá a podstatný prvok poslušnosť Ježiša Krista. Potvrdzujú to aj iné slová Apoštola v Liste Rimanom: "Lebo ako sa neposlušnosťou jedného človeka mnohí stali hriešnikmi, tak zase poslušnosťou jedného sa mnohí stali spravodlivými." 72/

Evanjeliová rada poslušnosti vyvierá z tejto Kristovej poslušnosti "až na smrť". Tí, čo ochotne prijímajú pozvanie, vyjadrené slovami "nasleduj ma", zaumieňujú si - ako učí Encil - n a s l e - d o v a ť K r i s t a , ktorý "vykúpil a posvätil ľudí p o s l u š - n o s ť o u a ž n a s m r ť n a k r i ž i". 73/ Keď uskutočňujú evanjeliiovú radu poslušnosti, dostávajú sa k intímnej podstate celého diela vykúpenia. Uskutočňovaním tejto rady usilujú sa mať mimoriadny podiel na poslušnosti toho "jedného a jediného", poslušnosťou ktorého "sa mnohí stávajú spravodlivými".

Môžeme teda tvrdiť, že tí, čo sa rozhodnú žiť podľa rady poslušnosti, sa mimoriadnym spôsobom umiestňujú medzi t a j o m s t v o n e p r á v o s t i 74/ a t a j o m s t v o o s p r a v e d l - n e n i a a s p á s o n o s n e j m i l o s t i . Žijú na tomto "mieste" so všetkými hriešnymi koreňmi svojej ľudskej prirodzenosti, so všetkými následkami "pýchy života", so všetkou náklonnosťou - vyvierajúcou z prílišnej sebalásky - vládnúť, a nie slúžiť. No sľubom poslušnosti sa rozhodnú p r e t v o r i ť s a a pripodobniť sa Kristovi, ktorý "vykúpil a posvätil ľudí poslušnosťou". V zachovávaní rady poslušnosti sa snažia nájsť svoju úlohu v Kristovom vykupiteľskom diele a vlastnú cestu posvätenia.

Je to cesta, ktorú Kristus vyznačil v evanjeliu, keď veľa rás hovoril o tom, že t r e b a p l n i ť B o ž i u v ô l u a neprestajne j u v y h l a d á v a ť . "Mojím pokrmom je plniť vôľu toho, ktorý ma poslal, a dokončiť jeho dielo". 75/ Lebo nehľadám svoju vôľu, ale vôľu toho, ktorý ma poslal". 76/ "A ten, ktorý ma poslal, je so mnou; nenechal ma samého, lebo ja vždy robím, čo sa páči jemu". 77/ "Lebo som nezostúpil z neba, aby som plnil svoju vôľu, ale vôľu toho, ktorý ma poslal". 78/ Toto ustavičné plnenie Otcovej vôle nám tiež pripomínajú mesiášske slová Žalmistu Starého zákona: "Vo zvitku knihy je napísané o mne, že m á m p l n i ť t v o j u v ô l u . A toto chcem, Bože môj, hlboko v srdci mám tvoj zákon." 79/

Taká synovská poslušnosť - plná radosti - vrcholí v umučení a ukrižovaní: "Otče, ak chceš, vezmi odo mňa tento kalich! No nie moja, ale tvoja vôľa nech sa stane". 80/ Už od modlitby v Getsemanskej záhrade Kristova oheba plniť Otcovu vôľu je naplnená b o l e s - ť o u a ž d o k r a j n o s t i a stáva sa onou poslušnosťou "až na smrť, a to na smrť na kríži", o ktorej hovorí svätý Pavol.

Bohu zasvätené osoby sa sľubom poslušnosti zaväzujú pokorne nasledovať predovšetkým Vykupiteľovu poslušnosť. Hoci podriadenosť Božej vôli a poslušnosť jeho zákonom je v ktoromkoľvek stave p o d - m i e n k o u k r e s ť a n s k é h o ž i v o t a , predsa "v reholnom stave", "v stave dokonalosti", sľub poslušnosti potvrdzuje v duši každého z vás, milovaní bratia a sestry, p o v i n n o s ť o s o b i t n é h o s p o j e n i a s Kristom, "poslušným až na smrť". Keďže však táto Kristova poslušnosť tvorí podstatné jadro vykupiteľského diela, ako to vyplýva z citovaných slov Apoštola, preto aj v zachovávaní evanjeliiovej poslušnosti treba vidieť jej m i m o r i a d n y v ý z n a m v tomto "diele vykúpenia", ktoré preniká vaše povolanie v Cirkvi.

Z toho vyplýva, že človek môže "úspešne poslúchať Ducha Svätého", ktorý pôsobí predovšetkým v Cirkvi, ako to napísal môj predchodca Pavol VI. v encyklikálnej exhortácii "Evangelica testificatio", 81/ ale prejavuje sa aj v konštitúciách vašich inštitútov. Z toho vyplýva tá nábožná podriadenosť, ktorú Bohu zasvätené osoby v duchu viery prejavujú svojim zákonitým predstaveným, pretože zastupujú Boha. 82/ V Liste Hebrejcom nachádzame o tomto významné napomenutie: "Poslúchajte svojich predstavených a podriaďujte sa im, lebo oni bedlia nad vašimi dušami ako tí, čo sa budú za to zodpovedať." A autor Listu dodáva: "Aby to robili s radosťou, a nie so vzdychaním, lebo to by vám neosožilo." 83/

Predstavení zase nech si pamätajú, že svoju moc, ktorú im zverila Cirkev, majú vykonávať v duchu služby. Nech ochotne počúvajú svojich bratov, aby mohli lepšie spoznať, čo Boh od každého z nich žiada, pričom však na nich zostáva zodpovednosť rozhodnúť a nariadiť, čo pokladajú za vhodné.

S takto chápanou podriadenosťou a poslušnosťou ide spolu o c h o - t a s l u ž i ť. Ona stvára celý váš život podľa príkľada Syna človeka, ktorý "neprišiel, aby sa dal obsluhovať, ale aby slúžil a položil svoj život ako výkupné za mnohých". 84/ Aj jeho Matka v rozhodnej chvíli Zvestovania hneď na počiatku sa zapojila do spásneho plánu vykúpenia, keď povedala: Hľa, služobníca Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova. 85/

Okrem toho, milovaní bratia a sestry, pamätajte, že poslušnosť, ktorou ste sa zaviazali, keď ste sa bezpodmienečne zasvätili Bohu prijatím evanjeliových rád, je osobitným znakom v n ú t o r n e j s l o b o d y, práve tak, ako Kristova poslušnosť "až na smrť" bola posledným zvýraznením jeho slobody: "Dávam svoj život, a zasa si ho vezmem. Nik mi ho neberie, ja ho dávam sám od seba." 86/

VI. L Á S K A K C I R K V I

S v e d e c t v o

14. V Jubilejnom roku vykúpenia sa celá Cirkev usiluje o b n o - v i ť s v o j u l á s k u k u K r i s t o v i, Vykupiteľovi človeka a sveta, k svojmu Pánovi a súčasne k božskému Ženíchovi. Preto v tomto Svätom roku na vás pozerá so zvláštnou pozornosťou, milovaní bratia a sestry. Vy ako zasvätené osoby zaujímate osobitné miesto tak v univerzálnom spoločenstve Božieho ľudu, ako v každej miestnej komunite. Ak totiž Cirkev túži, aby sa milosťou mimoriadneho Jubilea obnovila aj v a š a l á s k a ku Kristovi, súčasne si plne uvedomujeme, že táto láska je osobitným dobrom c e l é h o B o ž i e h o ľ u d u. Cirkev dobre vie, že v láske, ktorú Kristus prijíma od zasvätených osôb, láska celého Tela je nasmerovaná predovšetkým a vynikajúco na Ženícha, ktorý je súčasne hlavou tohto Tela. Milovaní bratia a sestry, Cirkev vám vyslovuje svoju vďačnosť za zasvätenie a za profesiu evanjeliových rád, ktoré sú mimoriadnym s v e d e c - t v o m l á s k y. A súčasne potvrdzuje, že má dôveru vo vás, čo ste si vyvolili životný stav, ktorý je osobitným Božím darom pre Cirkev. Očakáva od vás plnú a veľkodušnú pomoc, aby ste ako verní správcovia takého drahocenného daru "cítili s Cirkvou", aby ste s ňou vždy spolupracovali podľa príkazov a smerníc Učiteľského úradu Petra a s ním spojených Pastierov a aby ste - ako jednotlivci alebo komunity - pestovali obnovené povedomie príslušnosti k Cirkvi. Cirkev sa zároveň za vás modlí, aby jej nikdy nechýbalo svedectvo vašej lásky, 87/ a prosí vás, aby ste v tomto duchu prijali aj posolstvo tohto Jubilejného roku vykúpenia.

Práve tak sa modlil Apoštol vo svojom Liste Filipanom: "A za to sa modlím, aby sa vaša láska vždy viac znáhala v poznaní a vo všestranom zdravom zrýchlení, aby ste mohli rozoznávať, čo je dôležitejšie, a aby ste boli čistí a bez mány pre deň Kristov, naplnení ovocím spravodlivosti..." 88/

Pôsobením Kristovho vykúpenia "Božia láska je rozliata v našich srdciach skrze Ducha Svätého, ktorého sme dostali." 89/ Bez prestania vrúčne prosím D u c h a S v ä t é h o, aby každému a každej z vás, podľa "vlastného... daru" 90/ udelil milosť vydávať osobitné svedectvo tejto lásky. Nech spôsobom hodným vášho povolania zvíťazí vo vás "zákon... ducha, čo dáva život v Kristovi Ježišovi...", ktorý zákon nás "oslobodil... od zákona... smrti..." 91/ Žite teda z tohto nového života v duchu svojho z a s v ä t e n i a a podľa miery rozličných B o ž í c h d a r o v, ktoré zodpovedajú povolaniu jednotlivých reholných rodín. Prijatie evanjeliových rád ukázalo každému a každej z vás, akým spôsobom môžete pomocou Ducha Svätého ustráňovať 92/ všetko, čo sa protiví životu a vedie k hriechu a k smrti, všetko, čo sa protiví právej láske k Bohu a k ľuďom. Svet potrebuje toto opravdivé "protirečenie", akým je práve reholné zasvätenie, akoby akýsi ustavičný kvas spásenosnej obnovy, "N e p r i p o d o b ň u j e s a t o m u t o s v e t u, ale premeňte sa obnovou mysle, aby ste rozpoznali, čo je Božia vôľa, čo je dobré, jezu milé a dokonalé." 93/ Po určitom období skúšky a obnovenom prispôbení, ako to predvídala apoštolský list E c c l e s i a e S a n c t a e, vaše inštitúty len nedávno dostali alebo čoskoro dostanú cirkevné schválenie obnovených konštitúcií. Nech vás tento dar Cirkvi povzbudí, aby ste ich poznali a milovali a najmä veľkodušne a verne podľa nich žili, pamätajúc na to, že poslušnosť je nepochybným znakom lásky.

Dnešný svet a dnešné ľudstvo potrebujú práve takéto svedectvo lásky. Potrebujú s v e d e c t v o v y k ú p e n i a, ako je vtlačené do profesie evanjeliových rád. Tieto rady - každá svojím spôsobom a všetky spolu úzko spojené - "svedčia" o vykúpení, ktoré mocou Kristovho kríža a zmŕtvychvstania privádza svet a ľudské pokolenie v Duchu Svätom k t o m u p o s l e d n é m u z a v r š e n i u, ktoré sám človek - a skrze neho všetko stvorenie - dosiahnu v B o h u a jedine v ňom. Preto má vaše svedectvo neoceniteľnú hodnotu. Preto sa treba vytrvalo pričiňovať, aby bolo jasne viditeľné a prinášalo medzi ľuďmi bohaté ovocie. K tomu zaiste prispôje aj presné zachovávanie cirkevných predpisov vzťahujúcich sa aj na vonkajšie znaky vášho zasvätenia a zachovávanie sľubu chudoby. 94/

A p o š t o l á t

15. Z tohto dosvedčovania snúbeneckej lásky ku Kristovi, ktorým sa stáva viditeľnou medzi ľuďmi celá spásenosná pravda evanjelia, vyplýva, milovaní bratia a sestry, ako vlastnosť vášho povolania aj ú č a s ť n a a p o š t o l á t e C i r k v i, na jej univerzálnom poslaní, ktoré sa súčasne uskutočňuje medzi všetkými národnými a jazykovými rozličnými spôsobmi a pomocou mnohých Bohom udelených darov. Vaše osobitné poslanie súladne nadväzuje na p o s l a n i e a p o š t o l o v, ktorých Pán poslal "ku všetkým národom", aby ich "učili", 95/ a s p á j a s a a j s p o s l a n í m c i r k v e v n e j h i e r a r c h i e. Lebo v apoštoláte, ktorý vykonávajú Bohu zasvätené osoby, sa ich snúbenecká láska ku Kristovi stáva akýmsi "organickým" spôsobom láskou k Cirkvi ako ku Kristovmu telu, k Cirkvi ako k Božiemu ľudu, k Cirkvi, ktorá je súčasne Nevesťou i Matkou.

Je ťažké opísať, ba aj len vymenovať, akými rozličnými spôsobmi Bohu zasvätené osoby prejavujú prostredníctvom apoštolátu svoju lásku k Cirkvi. Táto láska sa zrodila vždy z osobitného daru, ktorý vaši zakladatelia dostali od Boha a ktorý Cirkev schválila, takže sa stal charizmou celej komunity. Tento dar zodpovedá rozličným potrebám Cirkvi a sveta v jednotlivých historických obdobiach, ktorý potom pokračuje a upevňuje sa v živote rehoľných komunít ako jeden z trvalých prvkov života a apoštolátu Cirkvi. No vo všetkých týchto prvkoch a na každom poli - či už ide o kontempláciu, čo zroduje apoštolát, alebo o bezprostrednú apoštolásku činnosť - vždy vás sprevádza požehnanie Cirkvi, ako aj jej materská a pastoračná starostlivosť o vašu duchovnú totožnosť a o vaše správne pôsobenie v rámci veľkého univerzálneho spoločenstva povolania a charizmatických darov celého Božieho ľudu. Či už prostredníctvom každého inštitútu vzatého jednotlivo, alebo prostredníctvom ich "organičného" začlenenia do všeobecného poslania Cirkvi sa osobitne zvyrazňuje ten plán vykúpenia, ktorého znamenie každý a každá z vás, milovaní bratia a sestry, nosí v sebe hlboko vtlačené svojím zasvätením a profesiou evanjeliových rád.

A preto, hoci je mimoriadne dôležitá vaša mnohoraká apoštoláská činnosť, ktorú konáte, predsa naozaj na j d ŏ l e ž i t e j š í m dielom apoštolátu zostáva vždy: t o , č o s t e a s ú č a s n e k t o s t e v C i r k v i . O každom a každej z vás sa môžu plným právom opakovať Apoštolove slová: "Veď ste zomreli a váš nový život je s Kristom ukrytý v Bohu." 96/ No slová "byť ukrytý s Kristom v Bohu" súčasne dovoľujú vzťahovať na vás slová samého Učiteľa: "Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach." 97/

Pre toto svetlo, ktorým máte "svietiť pred ľuďmi", sú veľmi dôležité medzi vami prejavy vzájomnej lásky, spojenej rodinným duchom každej komunity, pretože Pán povedal: "Podľa toho poznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať." 98/

Povaha v základe komunitárne vášho rehoľného života, živeného evanjeliovou náukou, posvätnou liturgiou a najmä Eucharistiou, utvára vynikajúce a priaznivé podmienky pre vaše medziosobné a spoločenské vzťahy: navzájom sa predchádzať v úslužnosti, navzájom si pomáhať niest' bremená; touto jednonyselnosťou dokazujete, že Kristus žije medzi vami. 99/ Pre apoštolát v Cirkvi veľmi záleží na vašej citlivosti voči biedam a utrpeniam, ktoré sa v dnešnom svete tak otvorene a naliehavo ukazujú. Apoštol ~~totož~~ nčí: "Neste si navzájom bremená, a tak naplníte Kristov zákon." 100/ A dodáva: "Teda naplnením Zákona je láska." 101/

Vaše poslanie musí byť viditeľné! Puto, ktoré ho spája s C i r - k v o u , musí byť tesné, v e ľ m i t t e s n é ! 102/ Tým všetkým, čo robíte, a najmä všetkým tým, čo ste, nech sa hlása a potvrdzuje táto pravda: "Kristus miluje Cirkev a sám seba vydal za ňu"; 103/ táto pravda je základom celého plánu vykúpenia. Nech z Krista, Vykupiteľa sveta, vyviera aj nevyčerpatelný prameň vašej lásky k Cirkvi.

V I I . Z Á V E R

" O s v i e t i o č i v a š e j m y s l e "

16. Táto exhortácia, ktorú vám adresujem na s l á v n o s ť Z v e s t o v a n i a v tomto Jubilejnom roku vykúpenia, nech je zvýraznením lásky, ktorú Cirkev prechováva k rehoľníkom a rehoľným sestrám. Vy, milovaní bratia a sestry, s t e j e d i n e č n ý m b o h a t s t v o m C i r k v i . Toto bohatstvo možno ešte plnšie pochopiť v rozjímaní o pravde vykúpenia. Tento Svätý rok poskytuje k tomuto rozjímaniu ustavičnú príležitosť a vhodné povzbudenie.

Spoznaťte teda v tomto žiarivom svetle svoju totožnosť a d ť -
s t o j n o s ť . Nech Duch Svätý - silou Kristovho križa a zmŕt-
vychvstania - "osvieti oči vášho srdca, aby ste vedeli, k akej
nádeji vás povoláva, aké je ~~boh~~ bohatstvo a sláva jeho dedičstva urče-
ného svätým." 104/

Tieto "osvietené oči srdca" Cirkev ustavične vyprosuje pre každé-
ho a pre každú z vás, č o s t e u ž n a s t ú p i l i cestu
života podľa evanjeliových rád. Tieto "osvietené oči" Cirkev spolu
s vami vyprosuje pre toľkých kresťanov, najmä pre mladíkov a ženy,
aby n o h l i o b j a v i ť t ú t o cestu a n e b á l i
s a n a s t ú p i ť j u , aby - aj napriek nepriaznivým podmien-
kam súčasného života - mohli počuť to Kristovo: "Nasleduj ma." 105/
Aj vy sa musíte o to pričiniť svojimi modlitbami, ako a j s v e -
d e c t v o m t e j l á s k y , ktorou "Boh ostáva v nás a jeho
láska v nás je dokonalá." 106/ Kiež sa vám podarí yšade vydávať
toto svedectvo a nech ho všetci porozumia. Kiež v nom duchovne una-
vení ľudia našej doby nájdú oporu a nádej! Slúžte teda bratom s
radosťou, čo vyvierá zo srdca, v ktorom prebýva Kristus. "Kiežby
dnešný svet... mohol prijať evanjelium nie od smutných a malomysel-
ných hlásateľov... ale od služobníkov evanjelia, ktorých život vy-
žaruje oduševnenosť, čiže od tých, čo prví prijali do seba Kristovu
radosť." 107/

Cirkev z lásky k vám neustáva "skláňať kolenná... pred Otcom",
108/ "aby sa vo vás upevnil vnútorný človek", 109/ a ako vo vás,
tak aby sa upevňoval aj v mnohých iných našich pokrstených bratoch
a sestrách, najmä mladých, aby našli tú istú cestu k svätosti, kto-
rou v dejinách ľudstva prešli toľké pokolenia spolu s Kristom -
Vykupiteľom sveta a Ženíchom duší - a zanechali po sebe žiaru Bo-
žieho svetla, ktoré ich obklopovalo a ktoré ešte aj dnes žiari v
tmách a mrákavách ľudského života.

Vám všetkým, čo nastupujete túto cestu v súčasnom období dejín
Cirkvi a sveta, patria tieto vrúcne želania Jubilejného roku vykú-
penia: "Aby ste zakorenení a upevnení v láske mohli so všetkými
svätými pochopiť, aká je šírka a dĺžka, výška a hĺbka, a spoznať
Kristovu lásku, presahujúcu všetko poznanie, a tak sa naplnili
všetkou Božou plnosťou." 110/

P o s o l s t v o S l á v n o s t i Z v e s t o v a n i a P á n a

17. Túto exhortáciu som vložil na dnešný sviatok Zvestovania vo
Svätom roku vykúpenia do S r d c a N e p o š k v r n e n e j
P a n n y . Ona je zaiste prvá medzi všetkými Bohu bezvýhradne za-
svätenými osobami. Ona - Nazaretská Panna - s a n a j d o k o n a -
l e j š í m s p ô s o b o m z a s v ä t i l a B o h u . Jej snú-
benecká láska dosiahla vrchol v božskom materstve pôsobením Ducha
Svätého. Ona ako Matka nosí Krista v náručí a súčasne čo najdokona-
lejšie uskutočňuje j e h o v ý z v u : "Nasleduj ma!" A nasleduje
ho - ona, Matka - ako svojho Učiteľa v čistote, chudobe a posluš-
nosti.

Aká bola c h u d o b n á v onej betlehemskej noci, aká bola
chudobná na Kalvárii! Aká bola p o s l u š n á pri Zvestovaní;
a potom - stojac pod križom - aká bola p o s l u š n á , a to až
do tej miery, že prijala smrť svojho Syna, ktorý sa stal poslušný
"až na smrť"! Aká bola celý život o d d a n á záujmom nebeského
kráľovstva, a to z n a j č i s t e j š e j l á s k y .

Ak celá Cirkev má v Márii svoj prvý vzor, tým viac máme v nej vy, osoby a komunity zasvätené Bohu v lone Cirkvi! Práve dnes, keď si pripomíname začiatok Jubilejného roku otvoreného vlni, obraciam sa na vás týmto posolstvom, aby som vás vyzval o žižiť vaše reholné zasvätenie podľa príkladu zasvätenia samej Bohorodičky.

Milovaní bratia a sestry! "Boh je verný. On vás povolal do spoločenstva svojho Syna Ježiša Krista, nášho Pána." 111/ Zostajte verní Tomu, ktorý je verný. Spoliehajte sa na jedinečnú pomoc Panny Márie! Veď ju Boh povolal k najdokonalejšiemu spoločenstvu s jej Synom. Ona, Panna verná, nech vás je Matkou na vašej evanjeliovej ceste; nech vám pomáha, aby ste zakúsili a pred svetom dokázali, ako nekonečne verný je sám Boh! S týmto žičením vám zo srdca udeľujem svoje apoštolské požehnanie.

V Ríme u svätého Petra 25. marca, v Jubilejnom roku vykúpenia 1984, v šiestom roku nášho pontifikátu.

Ján Pavol II., pápež

- o -

POZNÁMKY

- 1 - Porov. Mt 7, 14.
- 2 - Žalm 130 /129/, 7.
- 3 - Porov. 2 Kor 11, 2.
- 4 - Porov. Mt 18, 20.
- 5 - Porov. Mt 19, 21; Mk 10, 21; Lk 18, 22.
- 6 - Mk 10, 21.
- 7 - Mt 19, 21.
- 8 - Jn 3, 16.
- 9 - 1 Pt 1, 18.
- 10 - 1 Kor 6, 20.
- 11 - 1 Kor 6, 19-20.
- 12 - Mt 5, 48.
- 13 - Porov. Lv 19, 2; 11, 44.
- 14 - Ef 5, 1-2.
- 15 - Iz 44, 22.
- 16 - 8, 35; porov. Mt 10, 39; Lk 9, 24.
- 17 - Mt 19, 21.
- 18 - Porov. Mt 6, 19-20.
- 19 - Mt 6, 21.
- 20 - Porov. Mt 19, 21; Mk 10, 21; Lk 18, 22.
- 21 - Porov. Jn 14, 26.
- 22 - Mt 19, 16.
- 23 - Jn 15, 16.
- 24 - 1 Jn 4, 10.
- 25 - Porov. Druhý vatik. koncil, dekrét Perfectae Caritatis, 5; porov. aj dokument Posvätné kongregácie pre reholníkov a svet-ské inštitúty Podstatné prvky cirkevného učenia o reholnom živote /21. mája 1983/, č. 5 nn.
- 26 - Rim 6, 3-4.
- 27 - Rim 6, 6.
- 28 - Rim 6, 11.
- 29 - Porov. Ef 4, 22-24.
- 30 - Iz 43, 1.

- 31 - Mt 19, 21.
- 32 - Žalm 135 /134/, 4.
- 33 - Jn 17, 19.
- 34 - Rim 12, 1.
- 35 - Hebr 10, 5. 7.
- 36 - Rim 12, 1.
- 37 - Žalm 73 /72/, 25-26.
- 38 - Žalm 16 /15/, 2. 5.
- 39 - Porov. Pies 8, 6.
- 40 - Porov. Lk 20, 38.
- 41 - 2 Kor 5, 17.
- 42 - Porov. Mt 7, 1.
- 43 - Porov. Lk 6, 35.
- 44 - Porov. Mt 5, 40-42.
- 45 - Porov. Lk 14, 13-14.
- 46 - Porov. Mt 6, 14-15.
- 47 - Rim 8, 19-21.
- 48 - 1 Jn 2, 15-17.
- 49 - Porov. Gn 1, 28.
- 50 - Jn 17, 15.
- 51 - Porov. Druhý vatik. koncil, dekrét Perfectae Caritatis, 5.
- 52 - 2 Kor 5, 17.
- 53 - Flp 2, 6-7.
- 54 - Mk 8, 34; Mt 16, 24.
- 55 - Flp 3, 8-9.
- 56 - 2 Kor 4, 16.
- 57 - Mt 19, 12.
- 58 - Mt 19, 11.
- 59 - Porov. 1 Kor 7, 28-40.
- 60 - Porov. 1 Kor 7, 38.
- 61 - 1 Kor 7, 32.
- 62 - 1 Kor 7, 34.
- 63 - Porov. Lk 20, 34-36; Mt 22, 30; Mk 12, 25.
- 64 - 2 Kor 8, 9.
- 65 - Mt 5, 3.
- 66 - Ef 3, 9.
- 67 - Mt 19, 21; porov. Mk 10, 21; Lk 18, 22.
- 68 - Mt 6, 33.
- 69 - Lk 6, 20.
- 70 - Mt 5, 3.
- 71 - Flp 2, 6-8.
- 72 - Rim 5, 19.
- 73 - Druhý vatik. koncil, dekrét Perfectae Caritatis, 1.
- 74 - Mysterium Iniquitatis, porov. 2 Sol 2, 7.
- 75 - Jn 4, 34.
- 76 - Jn 5, 30.
- 77 - Jn 8, 29.
- 78 - Jn 6, 38.
- 79 - Žalm 40 /39/, 8-9; porov. Hebr 10, 7.
- 80 - Lk 22, 42; porov. Mk 14, 36; Mt 26, 42.
- 81 - Porov. Evangelica Testificatio, 6:AAS 63 /1971/, str. 500.
- 82 - Porov. Druhý vatik. koncil, dekrét Perfectae Caritatis, 14.
- 83 - Hebr 13, 17.
- 84 - Mk 10, 45.
- 85 - Lk 1, 38.
- 86 - Jn 10, 17-18.
- 87 - Porov. Lk 22, 32.
- 88 - Flp 1, 9-11.
- 89 - Rim 5, 5.
- 90 - Porov. 1 Kor 7, 7.

- 91 - Rim 8, 2.
- 92 - Porov. Rim 8, 13.
- 93 - Rim 12, 2.
- 94 - Porov. C.I.C. /Kódex/, kán. 669.
- 95 - Porov. Mt 28, 19.
- 96 - Kol 3, 3.
- 97 - Mt 5, 16.
- 98 - Jn 13, 35.
- 99 - Porov. Druhý vatik. koncil, dekrét Perfectae Caritatis, 15.
- 100 - Gal 6, 2.
- 101 - Rim 13, 10.
- 102 - Výslovne to spomína Kódex cirkevného práva vzhľadom na apoštolskú činnosť: porov. kán. 675, paragraf 3.
- 103 - Ef 5, 25.
- 104 - Ef 1, 18.
- 105 - Lk 5, 27.
- 106 - 1 Jn 4, 12.
- 107 - Pápež Pavol VI., apoštolská exhortácia Evangelii Nuntiandi, 80, AAS 68 /1976/, str. 75.
- 108 - Porov. Ef 3, 14.
- 109 - Porov. Ef 3, 16.
- 110 - Ef 3, 17-19.
- 111 - 1 Kor 1, 9.

- o -

O B S A H

I. POZDRAV	
1. Dar vykúpenia	1
2. Preto sa chcem...	1
II. POVOLANIE	
3. Ježiš naňho pozrel s láskou	2
4. Ak chceš byť dokonalý...	3
5. Budeš mať poklad v nebi	4
6. Štruktúra tohto povolania...	5
III. ZASVÄTENIE	
7. Reholné zasvätenie...	5
8. Zmluva snúbeneckej lásky	6
IV. EVANJELIOVÉ RADY	
9. Plán vykúpenia	8
10. Účasť na Kristovom uponížení	9
V. ČISTOTA - CHUDOBA - POSLUŠNOSŤ	
11. Čistota	10
12. Chudoba	11
13. Poslušnosť	11
VI. LÁSKA K CIRKVI	
14. Svedectvo	13
15. Apoštolát	14
VII. ZÁVER	
16. Osvietení oči vašej mysle	15
17. Posolstvo Slávnosti Zvestovania Pána	16
POZNÁMKY	17